

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 maart 2019

WETSONTWERP

**betreffende de terugtrekking van
het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

(Art. 15 tot 18)

VERSLAG VAN DE EERSTE LEZING

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Dirk VAN MECHELEN**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Bespreking.....	5
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	21
Bijlage: Advies van de Raad van State betreffende amendementen nrs. 1 tot 6	24

Zie:

Doc 54 **3554/ (2018/2019):**

001: Wetsontwerp.
002 en 003: Amendementen.
004: Verslag (Sociale Zaken).

Zie ook:

006: Artikelen aangenomen in eerste lezing (Financiën).

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 mars 2019

PROJET DE LOI

**relatif au retrait du Royaume-Uni
de l'Union européenne**

(Art. 15 à 18)

RAPPORT DE LA PREMIÈRE LECTURE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Dirk VAN MECHELEN**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Discussion	5
III. Discussion des articles et votes	21
Annexe: Avis du Conseil d'État relatif aux amendements n ^{os} 1 à 6	24

Voir:

Doc 54 **3554/ (2018/2019):**

001: Projet de loi.
002 et 003: Amendements.
004: Rapport (Affaires sociales)

Voir aussi:

006: Articles adoptés en première lecture (Finances).

10657

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Eric Van Rompuy

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Peter Dedecker, Rita Gantois, Jan Jambon, Steven Vandeput
 PS Michel Corthouts, Frédéric Daerden, Ahmed Laaouej
 MR Gautier Calomne, Benoît Piedboeuf, Vincent Scourneau
 CD&V Roel Deseyn, Eric Van Rompuy
 Open Vld Luk Van Biesen, Dirk Van Mechelen
 sp.a Peter Vanvelthoven
 Ecolo-Groen Georges Gilkinet
 cdH Benoît Dispa

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter Buysrogge, Inez De Coninck, Peter De Roover, Bart De Wever, Zuhail Demir
 Olivier Henry, Emir Kir, Laurette Onkelinx, Sébastien Pirlot
 Olivier Chastel, Philippe Goffin, Katrin Jadin, Damien Thiéry
 Hendrik Bogaert, Griet Smaers, Vincent Van Peteghem
 Patricia Ceysens, Ine Somers, Carina Van Cauter
 Karin Temmerman, Dirk Van der Maelen
 Meyrem Almaci, Jean-Marc Nollet
 Michel de Lamotte, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB Barbara Pas
 PTB-GO! Marco Van Hees
 DéFI Olivier Maingain
 Vuye&Wouters Veerle Wouters

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>
PTB-GO!	:	<i>Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture</i>
DéFI	:	<i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
PP	:	<i>Parti Populaire</i>
Vuye&Wouters	:	<i>Vuye&Wouters</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>
DOC 54 0000/000: <i>Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 54 0000/000: <i>Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA: <i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA: <i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV: <i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>	CRIV: <i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral</i>
CRABV: <i>Beknopt Verslag</i>	CRABV: <i>Compte Rendu Analytique</i>
CRIV: <i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>	CRIV: <i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
PLEN: <i>Plenum</i>	PLEN: <i>Séance plénière</i>
COM: <i>Commissievergadering</i>	COM: <i>Réunion de commission</i>
MOT: <i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>	MOT: <i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be</i>	<i>Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publications@lachambre.be</i>
<i>De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier</i>	<i>Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC</i>

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft de naar de commissie verzonden artikelen van het voorliggend wetsontwerp besproken op haar vergadering van 27 februari 2019. Het advies van de Raad van State dat door de regering werd gevraagd over de amendementen nrs. 1 tot 6 wordt in bijlage van dit verslag gevoegd.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, en minister van Ontwikkelingssamenwerking, licht het voorliggend wetsontwerp toe.

Het voorliggend wetsontwerp omvat een resem koninklijke machtigingen die de regering wenst in te schakelen indien er een harde *Brexit* zou plaatsvinden. Deze koninklijke machtigingen verlenen aan de regering de nodige soepelheid en reactiesnelheid ten aanzien van een dergelijke gebeurtenis.

Deze noodwet inzake de *Brexit* bestaat voor wat betreft het luik Financiën uit drie koninklijke machtigingen en één verduidelijking van het toepassingsgebied van de bestaande wetgeving.

De eerste koninklijke machtiging verschaft de mogelijkheid om tot op zekere hoogte het regime van beleggingsondernemingen uit derde landen in overeenstemming te brengen met het regime van EU-beleggingsondernemingen. Dit betekent *in concreto* dat de toepassingsverklaring van de MIFIR-regels inzake de melding van transacties van toepassing is voor deze beleggingsondernemingen zodat de bevoegde autoriteiten over de essentiële gegevens beschikken en hun toezicht op de goede werking en de integriteit van de Europese financiële markten kunnen uitvoeren. Zo blijft de bescherming van de beleggersbelangen gegarandeerd.

De tweede koninklijke machtiging verleent de mogelijkheid om tot op zekere hoogte het regime van (gereguleerde) financiële markten uit derde landen, die in België activiteiten uitoefenen, in overeenstemming te brengen met het regime van EU-gereguleerde markten. Tot nu toe is er in de Belgische wetgeving geen regime voorzien voor de gereguleerde markten uit derde landen. Bovendien zou het ook nuttig zijn, voor de juridische zekerheid, om de criteria te bepalen voor de definitie van dergelijke activiteiten in België wanneer maatregelen worden getroffen om gebruikers, leden

MESDAMES, MESSIEURS,

Lors de sa réunion du 27 février 2019, votre commission a examiné les articles de ce projet de loi qui lui ont été renvoyés. L'avis du Conseil d'État que le gouvernement a demandé portant sur les amendements n°s 1 à 6 est joint en annexe de ce rapport.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Alexander De Croo, vice-premier ministre, ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, et ministre de la Coopération au développement, commente le projet de loi à l'examen.

Le projet de loi à l'examen comporte une série d'habilitations royales auxquelles le gouvernement entend recourir en cas de *Brexit* dur. Ces habilitations royales permettront au gouvernement de faire preuve de la flexibilité et de la réactivité nécessaires pour faire face à un tel scénario.

Le volet "Finances" de cette loi d'urgence sur le *Brexit* comporte trois habilitations royales et une précision du champ d'application de la législation actuelle.

La première habilitation royale permettra au gouvernement d'aligner, dans une certaine mesure, le régime des entreprises d'investissement de pays tiers sur le régime des entreprises d'investissement de l'UE. Concrètement, cela signifierait par exemple de rendre applicable à ces entreprises d'investissement le règlement MIFIR concernant la notification des transactions, de sorte que les autorités compétentes disposent des données essentielles et puissent assurer leurs missions de contrôle du bon fonctionnement et de l'intégrité des marchés financiers européens, ce qui permettra de garantir la protection des intérêts des investisseurs.

La deuxième habilitation royale permettra au gouvernement d'aligner, dans une certaine mesure, le régime des marchés financiers (réglementés) de pays tiers qui exercent des activités en Belgique sur le régime de marchés (réglementés) de l'UE. Jusqu'ici, la législation belge ne prévoit pas de régime pour les marchés réglementés de pays tiers. De plus, il pourrait également être utile, pour garantir la sécurité juridique, d'établir des critères visant à définir ce type d'activités en Belgique lorsque des mesures sont prises pour permettre aux utilisateurs, membres ou participants établis

of deelnemers die in België zijn gevestigd, toe te laten toegang te krijgen tot deze markten uit derde landen en erover te onderhandelen.

Na de *brexit* zullen de Britse financiële instellingen niet langer aanspraak kunnen maken op het “Europees paspoort” (wederzijdse erkenning) en zullen ze zich voortaan moeten schikken naar de regelingen voorzien voor derde landen, die in afwezigheid van een door de Europese Commissie getroffen gelijkwaardigheidsbesluit voor het Verenigd Koninkrijk, door elke lidstaat worden geregeld.

Het Europees recht verduidelijkt niet de juridische gevolgen van het verlies van het EU-paspoort op de overeenkomsten gesloten vóór dat verlies. De continuïteit van die overeenkomsten zou aldus in het gedrang kunnen komen als de uitvoering ervan of bepaalde gebeurtenissen zouden impliceren dat een (nieuwe) dienst of activiteit wordt verstrekt of verricht, waarvoor in België een vergunning of een toestemming is vereist.

Dit zou problematisch zijn voor de betrokken cliënten of tegenpartijen met betrekking tot de financiële overeenkomsten die een continue verstrekking van diensten impliceren.

Om alle rechtsonzekerheid te vermijden voorziet de derde koninklijke machtiging erin om, op advies van de financiële toezichthouders (de *Financial Services and Markets Authority* (FSMA) en de Nationale Bank van België (NBB)) de nodige maatregelen te nemen om de uitvoering veilig te stellen van deze overeenkomsten, dit inclusief voor de verzekeringssector.

Ten slotte wordt de geldende regelgeving voor de beleggingsondernemingen van derde landen die hun werkzaamheden in België wensen uit te oefenen verduidelijkt. Voortaan preciseert de wet dat deze regeling zowel geldt voor het verlenen van beleggingsdiensten als voor het verrichten van beleggingsactiviteiten (bijvoorbeeld handel voor eigen rekening). Dit zorgt voor de perfecte overeenstemming met de terminologie die gehanteerd wordt in de Europese teksten en vermijdt op die manier mogelijke interpretatieproblemen.

dans notre pays d'accéder à ces marchés de pays tiers et d'y négocier.

Après le *Brexit*, les établissements financiers britanniques ne pourront plus recourir au “passeport européen” (reconnaissance mutuelle) et devront se soumettre aux régimes prévus pour les pays tiers qui, faute d'une décision d'équivalence de la Commission européenne concernant le Royaume-Uni, seront régis par chaque État membre.

Le droit européen ne précise pas les conséquences juridiques entraînées par la perte du passeport européen sur les contrats conclus antérieurement à cette perte. La continuité de ces contrats pourrait ainsi être remise en cause si leur exécution ou certains événements devaient impliquer la fourniture d'un (nouveau) service ou l'exercice d'une (nouvelle) activité, pour lesquels un agrément ou une autorisation est requis en Belgique.

Cela pourrait s'avérer problématique pour les clients ou les contreparties concernés qui sont liés par des contrats financiers impliquant la fourniture continue de services.

Pour éviter toute insécurité juridique, la troisième habilitation royale prévoit, sur avis des autorités de contrôle du secteur financier (l'autorité des services et marchés financiers (FSMA) et la Banque nationale de Belgique (BNB)), que les mesures nécessaires soient prises afin de permettre la sécurisation de l'exécution de ces contrats, y compris dans le secteur des assurances.

Enfin, le projet de loi à l'examen précise la réglementation en vigueur pour les sociétés d'investissement de pays tiers qui souhaitent exercer leurs activités en Belgique. La législation disposera désormais que ce système s'applique aussi bien à la fourniture de services d'investissements qu'à l'exercice d'activités d'investissements (par exemple le négoce pour compte propre). Ce faisant, la terminologie utilisée dans la législation belge sera identique à celle des textes européens, ce qui permettra d'éviter tout problème d'interprétation.

II. — BESPREKING

I. Titel 6 – FINANCIËN

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat de bepalingen opgenomen in artikel 15 van het voorliggend wetsontwerp niet gebonden zijn aan een einddatum. Hij gaat ervan uit dat deze bepalingen een structureel en definitief karakter hebben, los van een eventuele *Brexit*.

Dit artikel handelt over beleggingsondernemingen van derde landen die hun activiteiten in België mogen uitoefenen. In hoeverre bestaat hierover enige vorm van wederkerigheid? Mogen Belgische beleggingsondernemingen op dezelfde manier optreden in het Verenigd Koninkrijk? Bestaat er binnen het Verenigd Koninkrijk een gelijkaardige bepaling of is deze nog volop in ontwikkeling?

De heer Benoît Dispa (cdH) heeft geen opmerkingen ten aanzien van de tekst van het voorliggend wetsontwerp. De koninklijke machtigingen die worden verleend vormen voor hem geen enkel probleem. Hij wil echter van de gelegenheid gebruik maken om de minister te interpellieren met betrekking tot de aanwerving van de extra douaniers. Wat is de huidige stand van zaken en zal België, los van de wettelijke en reglementaire aanpassingen, in staat zijn om de gevolgen van een eventuele *Brexit* ook op het terrein adequaat op te vangen?

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) heeft een opmerking met betrekking tot artikel 18 waarin de regering probeert om rechtszekerheid te creëren voor overeenkomsten, afgesloten voor de *Brexit*, met financiële instellingen uit het Verenigd Koninkrijk. De spreker kan dat eventueel nog begrijpen maar hij heeft echter ook een politieke vraag. Indien men vanuit het Verenigd Koninkrijk kiest voor een harde *Brexit*, is het niet zozeer de taak van de overige EU-lidstaten, waaronder België, om de gevolgen voor de Britse bedrijven te verzachten door aan de zijde van de EU gepaste maatregelen te nemen. Is het niet in het belang van de EU-lidstaten om de Britse financiële sector de gevolgen te laten dragen waardoor er zich opportuniteiten kunnen aandienen inzake concurrentieel voordeel voor de financiële instellingen op het vasteland? Is het politiek opportuun om nu reeds het signaal te geven aan de Britse overheid dat ongeacht de wijze waarop de *Brexit* zich zal voltrekken de belangen van de Britse financiële instellingen maximaal zullen beschermd worden door de EU-lidstaten, in casu België? Dat is volgens de spreker een verkeerd politiek signaal.

II. — DISCUSSION

I. Titre 6 – FINANCES

A. Questions et observations des membres

M. Peter Dedecker (N-VA) fait remarquer que les dispositions figurant à l'article 15 du projet de loi à l'examen ne sont pas liées à une date butoir. Il part du principe que ces dispositions ont un caractère structurel et définitif, indépendamment d'un éventuel *Brexit*.

Cet article concerne les entreprises d'investissement de pays tiers qui peuvent exercer leurs activités en Belgique. Dans quelle mesure existe-t-il une certaine forme de réciprocité en la matière? Les entreprises d'investissement belges peuvent-elles opérer de la même manière au Royaume-Uni? Existe-t-il une disposition similaire au Royaume-Uni, ou bien est-elle en cours de création?

M. Benoît Dispa (cdH) n'a aucune observation à formuler en ce qui concerne le texte du projet de loi à l'examen. Les habilitations royales qui sont octroyées ne lui posent aucun problème. Il souhaite cependant profiter de l'occasion pour interpellier le ministre en ce qui concerne l'engagement des douaniers supplémentaires. Où en sont les choses et la Belgique sera-t-elle capable, indépendamment des adaptations légales et réglementaires, de faire également face de manière adéquate aux conséquences d'un éventuel *Brexit* sur le terrain?

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) formule une observation en ce qui concerne l'article 18, où le gouvernement tente de créer une sécurité juridique pour les contrats conclus avant le *Brexit* avec des établissements financiers du Royaume-Uni. L'intervenant peut éventuellement le comprendre, mais il se pose cependant aussi une question politique. Si le Royaume-Uni opte pour un *Brexit* dur, il n'appartient pas vraiment aux autres États membres de l'UE, dont la Belgique, d'atténuer les conséquences pour les entreprises britanniques en prenant des mesures adaptées du côté de l'UE. N'est-il pas dans l'intérêt des États membres de l'UE de faire supporter les conséquences par le secteur financier britannique, ce qui pourrait créer des opportunités en termes d'avantage concurrentiel pour les établissements financiers du continent? Est-il politiquement opportun de donner dès à présent le signal aux autorités britanniques que, quelle que soit la manière dont le *Brexit* se déroulera, les intérêts des établissements financiers britanniques seront protégés au maximum par les États membres de l'UE, en l'occurrence la Belgique? Selon l'intervenant, il s'agit d'un signal politique erroné.

De heer Ahmed Laaouej (PS) sluit zich aan bij de vraag van de heer Dispa betreffende de stand van zaken inzake de aanwerving van extra douaniers. Daarnaast merkt de spreker op dat de logica van artikel 18 erin bestaat om de Britse financiële instellingen toegang te laten blijven verlenen tot de eengemaakte Europese markt ondanks de *brexít* en het daaraan gekoppelde verlies van het Europees paspoort. Klopt deze interpretatie van de spreker? Past deze bepaling in het kader van de lopende onderhandelingen om alsnog een harde *brexít* te vermijden? De spreker vraagt dan ook bijkomende uitleg betreffende de finaliteit en de draagwijdte van artikel 18.

Daarnaast begrijpt de spreker de keuze van de regering om gezien de urgentie gebruik te maken van koninklijke machtigingen. Desalniettemin pleit hij voor een ratificatiewet waarin de betrokken koninklijke besluiten zijn opgenomen. Op die manier krijgen de parlementsleden een zicht op de wijze waarop de koninklijke machtigingen, die in bepaalde gevallen een relatief grote draagwijdte hebben, verleend worden. Hij zal alleszins een amendement indienen opdat er een ratificatie door het parlement zal plaatsvinden. Deze ratificatie hoeft niet plaats te vinden voor de ontbinding van de wetgevende kamers. De toekomstige regering moet in het nieuw verkozen parlement toelichting geven bij de wijze waarop zij is omgesprongen met de koninklijke machtigingen.

De heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) stelt vast dat de Europese Unie in woelig vaarwater verkeert sinds de keuze van de Britten om te kiezen via een referendum voor een *brexít*. Tot op heden is het nog steeds onduidelijk op welke wijze deze *brexít* zal verlopen. Vandaar dat zijn fractie ermee heeft ingestemd om het voorliggend wetsontwerp aan de hand van de spoedbehandeling te bespreken teneinde de regering toestemming te verlenen om de nodige maatregelen te kunnen treffen ongeacht het verloop van een eventuele *brexít*.

Deze maatregelen moeten echter gespeend blijven van enige vorm van naïviteit ten opzichte van de Britse financiële sector die enerzijds een zeer positief aspect hebben, denk hierbij aan de keuze van de nationale bank van het Verenigd Koninkrijk om nieuwe, kleine bankspelers volop toe te laten op de thuismarkt zodoende het risico te verdelen over meerdere partijen in plaats van het risico te laten bij de “*too big to fail*”-banken die in geval van falen een te grote impact hebben op de reële economie. Anderzijds organiseert de Britse financiële sector een vorm van oneerlijke concurrentie waarbij aan de hand van fiscale belastingparadijzen allerhande constructies inzake belastingontduiking en -ontwijking

M. Ahmed Laaouej (PS) se rallie à la question de M. Dispa concernant l'état d'avancement du recrutement de douaniers supplémentaires. L'intervenant ajoute que la logique de l'article 18 est de continuer à laisser les établissements financiers britanniques accéder au marché unique européen, malgré le *Brexít* et la perte du passeport européen qui s'ensuit. Cette interprétation de l'intervenant est-elle exacte? Cette disposition s'inscrit-elle dans le cadre des négociations en cours, en vue d'éviter encore un *Brexít* dur? L'intervenant demande par conséquent des informations complémentaires au sujet de la finalité et de la portée de l'article 18.

M. Laaouej comprend en outre le choix du gouvernement de recourir, vu l'urgence, à des habilitations royales. Il plaide néanmoins en faveur d'une loi de ratification intégrant les arrêtés royaux concernés. Les parlementaires auront ainsi une idée de la manière dont les habilitations royales qui, dans certains cas, ont une portée relativement étendue, sont accordées. Il présentera en tout cas un amendement afin de prévoir une ratification par le Parlement. Cette ratification ne doit pas nécessairement avoir lieu avant la dissolution des chambres législatives. Le futur gouvernement devra venir expliquer au Parlement nouvellement élu la façon dont il a traité les habilitations royales.

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) constate que l'Union européenne traverse une zone de turbulences depuis que les Britanniques se sont prononcés par referendum en faveur du *Brexít*. À ce jour, l'incertitude entoure toujours les modalités de ce *Brexít*. Le groupe politique de l'intervenant a dès lors accepté d'examiner dans l'urgence le projet de loi à l'examen afin d'autoriser le gouvernement à prendre les mesures nécessaires, quelle que soit l'issue du *Brexít* éventuel.

Ces mesures doivent toutefois être dénuées de toute forme de naïveté à l'égard du secteur financier britannique qui, d'une part, a un aspect très positif, comme l'illustre le choix de la banque nationale du Royaume-Uni d'autoriser pleinement les nouveaux petits acteurs bancaires sur le marché intérieur, en répartissant ainsi le risque sur plusieurs parties, plutôt que de le concentrer sur les banques “*too big to fail*” qui, en cas de faillite, auront un impact écrasant sur l'économie réelle. D'autre part, le secteur financier britannique organise une forme de concurrence déloyale, qui favorise l'émergence de constructions diverses visant la fraude et l'évasion fiscales par le biais de paradis fiscaux. Le membre renvoie

worden georganiseerd. De spreker verwijst hierbij onder andere naar de postbusbedrijven in Gibraltar, Jersey, Guernsey en de Kaaimaneilanden.

Eenzijds moeten de relaties met het Verenigd Koninkrijk behouden blijven zodat de Belgische ondernemingen hun huidige handelsbetrekkingen kunnen vrijwaren maar anderzijds mag de Britse financiële sector bij een eventuele *brexít* haar huidige agressieve fiscale politiek niet behouden. Bijgevolg deelt hij het voorbehoud die de collega's Van der Maelen en Laouej plaatsen bij de bepalingen opgenomen in artikel 18 en vraagt hij meer uitleg aan de bevoegde minister.

De heer Dirk Van Mechelen (Open Vld) begrijpt de ongerustheid van een aantal collega's niet goed. De beoogde doelstelling van dit wetsontwerp is net het tegenovergestelde van datgene wat zijn collega's vrezen. Hij citeert hierbij de volgende passage uit de artikelsgewijze toelichting: "Geen enkele Europese tekst verduidelijkt de juridische impact van het verlies van de wederzijdse erkenning van de vergunningen, inschrijvingen, registraties van elke andere vorm van toestemming op de overeenkomsten die op rechtsgeldige wijze zijn gesloten voor dat verlies". (DOC 54 3554/001, blz. 20).

Daarnaast stipt de spreker aan dat de continuïteit van die overeenkomsten aldus in het gedrang zou kunnen komen en dat is problematisch voor de betrokken cliënten of tegenpartijen die een dergelijke overeenkomst hebben afgesloten. Het voorstel bestaat er dus in om eigenlijk de koning te machtigen om op advies van de FSMA en de NBB net de nodige maatregelen te nemen om de uitvoering van die overeenkomsten veilig te stellen in het belang van de cliënten.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) herhaalt dat zijn standpunt een puur politiek strategische houding is ten aanzien van een eventuele harde *brexít*. In het kader van het huidige politieke debat in het Verenigd Koninkrijk waarbij de partijen verdeeld zijn over een harde of een zachte *brexít* is een bepaling zoals artikel 18 van het voorliggend wetsontwerp een compleet verkeerd politiek signaal.

Het signaal dat echter moet gegeven worden bestaat erin om aan de Britse politieke klasse en aan de *City* de boodschap te geven dat de prijs van een *brexít* hoog zal zijn, niet enkel voor de EU-lidstaten, maar ook voor het Verenigd Koninkrijk. Hij pleit ervoor om de nadelen van een *brexít* goed voelbaar te laten worden in de *City* waarna de overige EU-lidstaten vanuit een sterke

notamment, à cet égard, aux sociétés-boîtes aux lettres à Gibraltar, Jersey, Guernesey et aux Îles Caïman.

D'une part, les relations avec le Royaume-Uni doivent être préservées afin que les entreprises belges puissent maintenir leurs relations commerciales actuelles; d'autre part, en cas de *Brexít*, le secteur financier britannique ne peut persévérer dans sa politique fiscale agressive actuelle. L'intervenant partage par conséquent les réserves des collègues Van der Maelen et Laouej en ce qui concerne les dispositions de l'article 18, et il demande un complément d'explications au ministre.

M. Dirk Van Mechelen (Open Vld) ne comprend pas l'inquiétude d'un certain nombre de ses collègues. L'objectif visé par le projet de loi à l'examen est exactement l'inverse de ce que craignent ses collègues. À cet égard, il cite le passage suivant du commentaire des articles: "Aucun texte européen ne précise les conséquences juridiques des pertes de reconnaissance mutuelle des agréments, des inscriptions, des enregistrements et de toute autre forme d'autorisation sur les contrats valablement conclus antérieurement à cette perte". (DOC 54 3554/001, p. 20).

En outre, l'intervenant souligne que la continuité de ces contrats pourrait ainsi être remise en cause, ce qui serait problématique pour les clients ou contreparties concernés qui ont conclu un tel contrat. La proposition consiste donc en fait à habiliter le Roi, sur avis de la FSMA et de la BNB, à prendre les mesures nécessaires pour permettre la sécurisation de l'exécution de ces contrats dans l'intérêt des clients.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) répète que sa position est une position purement politique et stratégique face à un éventuel *Brexít* dur. Dans le cadre du débat politique actuel au Royaume-Uni, qui divise les partis entre un *Brexít* dur et un *Brexít* doux, une disposition telle que l'article 18 du projet de loi de loi à l'examen est un signal politique complètement inapproprié.

Le signal qui doit être donné consiste en revanche à indiquer à la classe politique britannique et à la *City* que le prix d'un *Brexít* sera élevé, non seulement pour les États membres de l'UE, mais aussi pour le Royaume-Uni. Il préconise de faire nettement ressentir les effets négatifs d'un *Brexít* dans la *City*, ce qui permettra ensuite aux autres États membres de l'UE, grâce à une

onderhandelingspositie de positie van de continentale financiële sector kunnen versterken ten opzichte van de *City*.

B. Antwoord van de minister

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, en minister van Ontwikkelingssamenwerking, merkt op dat artikel 18 er hoegenaamd niet op gericht is om de ondernemingen van de Britse financiële sector uit de wind te zetten bij een eventuele harde *brexit*. Dit artikel handelt over de bescherming van de Belgische consumenten en over de bescherming van afgesloten contracten tussen Belgische consumenten en financiële instellingen in het Verenigd Koninkrijk. De regering wil aan de hand van artikel 18 ervoor zorgen dat bij een harde *brexit* de consument niet opgescheept zit met een contract dat geen enkele juridische waarde meer heeft. De Britse ondernemingen moeten niet geholpen worden maar de minister wil wel de Belgische klanten beschermen.

Daarnaast wijst hij erop dat een meerderheid van de EU-lidstaten, waaronder Duitsland en Nederland, vergelijkbare bepalingen heeft aangenomen in het vooruitzicht van een harde *brexit*. Het Verenigd Koninkrijk heeft trouwens vergelijkbare bepalingen getroffen in de andere richting met het oog op de bescherming van Britse klanten die contracten hebben afgesloten met bedrijven uit EU-lidstaten. Deze bepaling niet aanvaarden en opnemen in het voorliggend wetsontwerp zou een zware fout betekenen ten aanzien van de bescherming van de engagementen die de Belgische burgers en bedrijven hebben genomen. Hij heeft begrip voor de politieke vraag van de heer Van der Maelen maar de bescherming van de belangen van de Belgische burgers is te belangrijk om daarover een politiek spel te spelen.

Bovendien handelt artikel 18 enkel over de lopende contracten. Deze bepaling geldt niet voor contracten die zullen afgesloten worden na de uitvoering van de *brexit*.

Met betrekking tot artikel 15, erkent de minister dat deze bepaling een permanent karakter heeft. Dit artikel omvat een regeling in het kader van derde landen en dat type regelingen bevat inherent elementen op het gebied van wederkerigheid.

Inzake de aanwerving van extra douaniers, merkt de minister op dat er op dit ogenblik 140 extra douaniers werden aangeworven. De aanwervingscampagne is nog volop bezig en zal in de loop van de komende weken worden afgerond. In een eerste fase werden er 141 bijkomende plaatsen vacant verklaard. Daarna

position de négociation solide, de renforcer la position du secteur financier continental par rapport à la *City*.

B. Réponse du ministre

M. Alexander De Croo, Vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale et ministre de la Coopération au développement, fait observer que l'article 18 ne vise absolument pas à protéger les entreprises du secteur financier britannique en cas d'un éventuel *Brexit* dur. Cet article traite de la protection des consommateurs belges et de la protection des contrats qu'ils ont conclus avec des organismes financiers au Royaume-Uni. Par cet article 18, le gouvernement veut éviter que le consommateur ne se retrouve avec un contrat n'ayant plus aucune valeur juridique en cas de *Brexit* dur. L'intention du ministre n'est pas d'aider les entreprises britanniques, mais bien de protéger les consommateurs belges.

Il souligne également qu'une majorité des États membres de l'UE, dont l'Allemagne et les Pays-Bas, ont adopté des dispositions similaires en prévision d'un *Brexit* dur. Le Royaume-Uni a d'ailleurs pris des dispositions comparables en sens inverse, dans le but de protéger les consommateurs britanniques ayant conclu des contrats avec des entreprises des États membres de l'UE. Rejeter cette disposition et ne pas l'inscrire dans le projet de loi à l'examen constituerait une grave erreur à l'égard des engagements pris par les citoyens et les entreprises belges. Le ministre comprend bien la question politique de M. Van der Maelen, mais la protection des intérêts des citoyens belges est trop importante pour qu'elle fasse l'objet d'un jeu politique.

L'article 18 ne porte en outre que sur les contrats en cours. Il ne s'applique pas aux contrats qui seront conclus une fois le *Brexit* effectif.

Concernant l'article 15, le ministre reconnaît que cette disposition revêt un caractère permanent. Cet article contient une réglementation pour les pays tiers et ce type de réglementations comporte des éléments inhérents à la réciprocité.

Concernant le recrutement de douaniers supplémentaires, le ministre fait observer que pour l'heure, 140 douaniers supplémentaires ont été recrutés. La campagne de recrutement est toujours en cours et s'achèvera dans les semaines à venir. Dans un premier temps, 141 postes supplémentaires ont été déclarés

werden nog eens 245 bijkomende plaatsen gecreëerd om de potentiële schok van een harde *Brexit* op de werking van de douane op te vangen. Aan het begin van dit jaar waren er slechts 70 extra douaniers aangeworven. Op dit ogenblik is hun aantal gestegen tot 140 extra douaniers.

C. Replieken

De heer Peter Dedecker (N-VA) stoorde zich aan de tussenkomst van zijn collega de heer Van der Maelen. Hij deelt de mening dat de *Brexit* geen bijster goed idee is maar wanneer een land autonoom beslist om haar eigen koers te varen dan betekent dat echter niet dat er een strafexpeditie tegen dat land moet gevoerd worden.

De beleidsmakers van de EU-lidstaten moeten in de eerste plaats handelen in het belang van hun eigen burgers, consumenten en ondernemingen. Vandaar ook zijn vraag met betrekking tot de wederkerigheid. Deze vraag heeft eveneens betrekking op artikel 17 dat bepaalt dat de Koning op advies van de FSMA een onderneming uit een derde land kan toelaten tot de Belgische markt inzake financiële instrumenten. In hoeverre zal de minister hierbij de wederkerigheid eisen? Het kan volgens de spreker toch niet de bedoeling zijn dat de Belgische ondernemingen benadeeld worden. Bijgevolg moeten de spelers van derde landen verplicht worden om dezelfde mate van wederkerigheid in acht te nemen. Op die manier kan er een evenwicht gevonden worden tussen de belangen van de Belgische consument enerzijds en de belangen van de Belgische financiële ondernemingen anderzijds.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) wijst op de nauwe banden tussen de N-VA en de Britse conservatieven. Daarnaast stipt de spreker aan dat de N-VA aan de hand van artikel 1 van haar statuten het land wil opsplitsen waarbij de partij ontkent dat daaraan een kostprijs verbonden is.

De spreker meent dat de volksvertegenwoordigers de opdracht hebben om de belangen van de Belgische burgers en bedrijven te verdedigen. Dit impliceert dat de schade die veroorzaakt wordt aan de belangen van Belgische burgers en bedrijven die betrekkingen hebben met het Verenigd Koninkrijk omwille van een politieke beslissing genomen in het Verenigd Koninkrijk moet worden beperkt. Dit betekent niet enkel het louter beperken van de schade maar ook het versterken van de concurrentiepositie van de Belgische bedrijven naar aanleiding van het ontstaan van een nieuwe realiteit ten gevolge van de *Brexit*.

De spreker geeft toe dat men rekening moet houden met de schade die een harde *Brexit* aan de lopende

vacants. Par la suite, 245 postes supplémentaires ont été créés pour faire face au choc potentiel qu'un *Brexit* dur entraînerait sur le fonctionnement des douanes. Au début de cette année, seuls 70 douaniers supplémentaires avaient été recrutés. Ce nombre s'élève à présent à 140.

C. Répliques

M. Peter Dedecker (N-VA) est interpellé par l'intervention de son collègue, M. Van der Maelen. Il est d'accord sur le fait que le *Brexit* n'est pas une très bonne idée, mais si un pays décide de manière autonome de faire cavalier seul, cela ne signifie pas pour autant qu'il faut mener une expédition punitive contre ce pays.

Les responsables politiques des États membres de l'UE doivent d'abord agir dans l'intérêt de leurs propres citoyens, consommateurs et entreprises. Voilà pourquoi il a posé la question de la réciprocité. Cette question concerne également l'article 17, selon lequel le Roi peut, sur avis de la FSMA, autoriser une entreprise d'un pays tiers à accéder au marché belge des instruments financiers. Dans quelle mesure le ministre exigera-t-il une réciprocité à cet égard? Selon l'intervenant, l'objectif ne peut être que les entreprises belges soient défavorisées. Par conséquent, les acteurs de pays tiers doivent être contraints de faire preuve du même degré de réciprocité. Cela permet de trouver un équilibre entre les intérêts du consommateur belge, d'une part, et les intérêts des entreprises financières belges, d'autre part.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) souligne les liens étroits qui existent entre la N-VA et les conservateurs britanniques. Par ailleurs, l'intervenant fait observer que, dans l'article 1er de ses statuts, la N-VA indique vouloir scinder notre pays, tout en niant que cela a un coût.

L'intervenant estime que les députés ont pour mission de défendre les intérêts des citoyens et entreprises belges. Cela signifie qu'il faut limiter les dommages occasionnés aux intérêts des citoyens et entreprises belges qui ont des relations avec le Royaume-Uni par une décision politique prise au Royaume-Uni. Il ne convient cependant pas uniquement de limiter les dégâts, mais aussi de renforcer la compétitivité des entreprises belges face à une nouvelle réalité générée par le *Brexit*.

L'intervenant admet qu'il convient de tenir compte du fait qu'un *Brexit* dur peut porter atteinte aux

engagements kan berokkenen maar dat mag echter ook niet betekenen dat men op een gevoelig politiek moment in het Verenigd Koninkrijk het politieke signaal geeft aan de voorstanders van een harde *brex*it dat de *status quo* zal behouden blijven en zelfs verdedigd worden. Hij pleit voor een meer kordate opstelling vanuit België en de andere EU-lidstaten waarbij de Britten de gevolgen van hun politieke keuze ten volle moeten dragen.

De heer Peter Dedecker (N-VA) herhaalt dat de *brex*it geen goed idee is, noch voor de belangen van de Britten, noch voor de belangen van de inwoners van de Europese Unie. Hij wijst er echter op dat een land vrij mag beschikken om haar eigen koers te varen.

Daarnaast merkt de spreker op dat zijn fractie kiest voor maximale vrijhandel en niet voor een harde vorm van protectionisme wat de heer Van der Maelen in zijn betoeg eigenlijk voorstelt.

II. Titel 9 – FISCALITEIT

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) geeft toelichting bij de amendementen nrs. 1 tot 6 van de heer Van Biesen c.s. (DOC 54 3554/002) die ertoe strekken om een nieuwe titel, met name “Titel 9 – Fiscaliteit” toe te voegen aan dit wetsontwerp. Daarnaast voegen deze amendementen de artikelen 26 tot 30 (*nieuw*) toe teneinde wijzigingen aan te brengen aan de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen.

De spreker wil graag het standpunt van de regering vernemen ten aanzien van enerzijds de uitbreiding van de tolkring en anderzijds de tijdelijke invoering van de notie “te goeder trouw”.

De heer Peter Dedecker (N-VA) wil namens zijn fractie steun betuigen aan een groot deel van deze amendementen, met name de uitbreiding van de tolkring zodat, met het oog op de *brex*it, douanecontroles verder van de kust kunnen worden afgehandeld.

De spreker heeft echter wel één belangrijke bedenking bij het feit dat de goeder trouw enkel verondersteld wordt bij geautoriseerde marktdeelnemers. Op die manier zal de regering andere ondernemingen die ook te goeder trouw zijn de kans ontnemen om hun goeder trouw te bewijzen. Op die manier worden een aantal belangrijke spelers binnen de wereld van de expeditie bevoordeeld en wordt er een vorm van afhankelijkheid gecreëerd. Dat is echter geen goede evolutie.

engagements en cours, mais ce n'est pas pour autant qu'il faut, à un moment politiquement sensible au Royaume-Uni, donner le signal politique aux partisans d'un *Brex*it dur que le *statu quo* sera maintenu et même défendu. Il plaide en faveur d'une attitude plus ferme dans le chef de la Belgique et des autres États membres de l'UE, qui devraient demander aux Britanniques d'assumer entièrement les conséquences de leur choix politique.

M. Peter Dedecker (N-VA) répète que le *Brex*it n'est pas une bonne idée, ni pour les intérêts des Britanniques, ni pour ceux des habitants de l'Union européenne. Il souligne cependant qu'un pays peut décider librement de faire cavalier seul.

Par ailleurs, l'intervenant fait remarquer que son groupe est en faveur d'un libre-échange maximal et non d'une forme dure de protectionnisme, comme le propose en fait M. Van der Maelen dans son argumentation.

II. Titre 9 – FISCALITÉ

A. Questions et observations des membres

M. Luk Van Biesen (Open Vld) commente les amendements n°s 1 à 6 de M. Van Biesen et consorts (DOC 54 3554/002) tendant à insérer un nouveau titre intitulé “Titre 9 – Fiscalité” dans le projet de loi. En outre, ces amendements tendent à y insérer les articles 26 à 30 (*nouveaux*) modifiant la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises.

L'intervenant s'enquiert de la position du gouvernement à l'égard de l'élargissement du rayon des douanes, d'une part, et de l'instauration temporaire de la notion de “bonne foi”, d'autre part.

Au nom de son groupe, *M. Peter Dedecker (N-VA)* tient à exprimer son soutien à la plupart de ces amendements, en particulier à l'élargissement du rayon des douanes, de sorte que, en vue d'un *Brex*it, les contrôles douaniers puissent être exécutés plus loin de la côte.

L'orateur émet toutefois une réserve majeure à l'égard du fait que la bonne foi n'est présumée que pour les opérateurs économiques agréés. Le gouvernement privera dès lors d'autres entreprises également de bonne foi de la possibilité de prouver leur bonne foi. Par conséquent, certains acteurs importants du monde de l'expédition seront favorisés et une certaine forme de dépendance sera mise en place. Or, ce n'est pas une bonne évolution.

De heer Ahmed Laaouej (PS) is allerminst opgezet met de werkwijze waarbij er een resem amendementen worden ingediend die een aantal verregaande bepalingen bevatten zoals de tijdelijke installatie van een straffeloosheid inzake douanerecht voor bedrijven die te goeder trouw zouden handelen. Hij wil geen bepalingen goedkeuren die een straffeloosheid inzake douanerecht installeren. Deze bepalingen zijn veel te vaag en beschrijven niet in detail welke overtredingen, administratief of strafrechtelijk, onder deze rechtsbepalingen vallen en welke instanties deze overtredingen, en de goeder trouw die erbij gepaard gaat, moeten evalueren.

B. Antwoord van de minister

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, en minister van Ontwikkelingssamenwerking, stipt aan dat de amendementen betreffende wijzigingen aan de wet inzake douane en accijnzen betrekking hebben op de “*Authorised Economic Operators*” of AEO. Dat zijn bedrijven die onderworpen zijn aan een audit om die specifieke status te verkrijgen. Die bedrijven worden dus voorafgaandelijk aan een doorlichting onderworpen waarbij de procedures en de processen van deze bedrijven worden geëvalueerd om na te gaan of zij voldoende *checks and balances* bevatten om te kunnen nagaan of er tijdens deze processen iets misloopt. Zodra deze ondernemingen die status hebben verworven, gaat men ervan uit dat deze bedrijven zich bevinden binnen een welbepaald kader gekenmerkt door een bepaalde graad van opvolging en controle en dus kan men er vanuit gaan dat deze bedrijven te goeder trouw handelen.

Dit betekent echter niet dat wanneer er zich een fout in de procedure aandient dat deze bedrijven elke vorm van sanctie ontlopen omdat zij deze status hebben. Het gaat in feite om een andere vorm van controle waarbij men zich in tegenstelling tot het verleden meer toespitst op een controle van de procedures in plaats van de goederen. Dit is de meeste aangepaste werkwijze in overeenstemming met de huidige omstandigheden die gekenmerkt worden door een *supply chain* die heel wat informatie bevat.

Met betrekking tot een mogelijke discriminatie ten aanzien van kleine ondernemingen, merkt de spreker op dat elke onderneming een aanvraag kan doen om een AEO te worden. De betrokken kleine ondernemingen werken vaak met onderaannemers, de zogenaamde *freight forwarders*, en de meeste *freight forwarders* beschikken over het statuut van AEO.

M. Ahmed Laaouej (PS) n’apprécie pas du tout la méthode de travail consistant à présenter une série d’amendements contenant des dispositions d’une grande portée, instaurant par exemple temporairement l’impunité à l’égard du droit de douane pour les entreprises qui agiraient de bonne foi. Il ne souhaite pas adopter des dispositions instaurant l’impunité à l’égard du droit de douane. Ces dispositions sont beaucoup trop vagues et ne décrivent pas en détail les infractions, administratives ou pénales, visées par ces dispositions légales, ni les autorités devant évaluer ces infractions, ainsi que le degré de bonne foi en cause.

B. Réponse du ministre

M. Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale et ministre de la Coopération au développement, souligne que les amendements modifiant la loi sur les douanes et accises concernent les “*Opérateurs économiques agréés*” ou OEA. Il s’agit d’entreprises qui sont soumises à un audit pour obtenir ce statut spécifique. Ces entreprises font donc préalablement l’objet d’une analyse visant à évaluer leurs procédures et processus afin de vérifier si ceux-ci contiennent suffisamment de freins et de contrepoids permettant de déceler d’éventuels dysfonctionnements. Dès que ces entreprises ont acquis ce statut, on part du principe qu’elles se situent dans un cadre déterminé caractérisé par un certain degré de suivi et de contrôle, et on peut donc considérer que ces entreprises agissent de bonne foi.

Cela ne signifie cependant pas que, si une erreur est constatée dans la procédure, ces entreprises échappent à toute forme de sanction parce qu’elles ont ce statut. Il s’agit en fait d’une autre forme de contrôle où, contrairement à ce qui était le cas par le passé, on met davantage l’accent sur un contrôle des procédures que sur un contrôle des biens. C’est la méthode la plus adaptée conformément aux circonstances actuelles caractérisées par une chaîne d’approvisionnement qui contient de nombreuses informations.

En ce qui concerne une discrimination possible vis-à-vis des petites entreprises, le ministre fait remarquer que chaque entreprise peut introduire une demande en vue de devenir un OEA. Les petites entreprises concernées travaillent souvent avec des sous-traitants, les commissionnaires de transport, et la plupart d’entre eux disposent du statut d’OEA.

De minister herhaalt tot slot dat de voorgestelde wijzigingen geen vrijbrief betekenen aan het adres van bedrijven en particulieren met slechte bedoelingen maar een andere, meer doeltreffende en gerichte wijze van controle van de handelsstromen wensen in te voeren. Deze aanpassingen zouden dan ook een enorme stap voorwaarts betekenen vanuit het perspectief dat de douane een dienstverlener is die ervoor zorgt dat bij een harde *Brexit* de handel met het Verenigd Koninkrijk niet stilvalt. Hij begrijpt de consternatie aangezien deze bepaling in extremis via een amendement wordt aangebracht maar deze wijzigingen impliceren helemaal geen vrijbrief voor de betrokken bedrijven die trouwens aan verregaande controles worden onderworpen alvorens zij kunnen opereren als AEO.

C. Replieken

De heer Ahmed Laaouej (PS) wijst erop dat de regering willens nillens aan de hand van de ingediende amendementen een nieuwe strafrechtelijke vrijstelling creëert in het kader van een handeling "te goeder trouw". In strafrechtelijke zaken betekent het in overweging nemen van de goeder trouw een verzachtende omstandigheid om de ernst of hoogte van de strafmaat te verminderen. De integratie van het concept goeder trouw via de verificatie door de administratie met de interventie van een relatief laaggeplaatste ambtenaar plaatst de gelijke behandeling van elke rechtsonderhorige in strafzaken op de helling.

De regering begeeft zich hierbij op het terrein van de grondwet. Hij meent dat er een advies van de Raad van State nodig is betreffende de ingediende amendementen. Deze amendementen dreigen een kader te creëren dat aanleiding kan geven tot een bepaalde vorm van misbruik.

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, en minister van Ontwikkelingssamenwerking, merkt op dat er een advies van de Raad van State met betrekking tot de ingediende amendementen voor handen is.

De heer Ahmed Laaouej (PS) wil graag vernemen wanneer en door wie deze amendementen werden opgesteld. Waarom werd het advies van de Raad van State niet eerder verzonden aan de leden van deze commissie?

De heer Eric Van Rompuy (CD&V) deelt mee dat het advies van de Raad van State met betrekking tot de ingediende amendementen zal rondgedeeld worden. Hij

Le ministre répète enfin que les modifications proposées ne constituent pas un blanc-seing à l'adresse des entreprises et particuliers ayant de mauvaises intentions, mais visent à instaurer un autre mode de contrôle, plus efficace et ciblé, des flux commerciaux. Ces adaptations représenteraient dès lors une avancée considérable dans la perspective où la douane est un prestataire de services qui veillera à ce que le commerce avec le Royaume-Uni ne soit pas interrompu en cas de *Brexit* dur. Il comprend la consternation des membres, dans la mesure où cette disposition est proposée in extremis par le biais d'un amendement, mais ces modifications n'impliquent absolument pas un blanc-seing pour les entreprises concernées, qui sont d'ailleurs soumises à des contrôles approfondis avant de pouvoir opérer en tant qu'OEA.

C. Répliques

M. Ahmed Laaouej (PS) indique que les amendements présentés par le gouvernement créent involontairement une nouvelle immunité pénale pour les actes de bonne foi. En matière pénale, la prise en considération de la bonne foi constitue une circonstance atténuante susceptible d'alléger la peine. L'intégration de la notion de bonne foi, qui sera vérifiée par l'administration au travers de l'intervention d'un fonctionnaire d'un rang relativement bas, compromettra l'égalité de traitement des justiciables en matière pénale.

Sur ce point, le gouvernement s'aventure sur le terrain constitutionnel. Le membre estime qu'il est nécessaire de demander au Conseil d'État de rendre un avis sur les amendements présentés, car ces derniers risquent de créer un cadre pouvant donner lieu à une certaine forme d'abus.

M. Alexander De Croo, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, et ministre de la Coopération au développement, souligne qu'il existe un avis du Conseil d'État sur les amendements présentés.

M. Ahmed Laaouej (PS) souhaiterait savoir quand et par qui ces amendements ont été rédigés. Pourquoi l'avis du Conseil d'État n'a-t-il pas été transmis plus tôt aux membres de la commission?

M. Eric Van Rompuy (CD&V) indique que l'avis du Conseil d'État sur les amendements présentés sera distribué. Il fait observer que ces amendements ont

stipt aan dat amendementen werden ondertekend door de vier partijen die tot de regering Michel I behoorden.

De heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) heeft zopas aangegeven dat zijn fractie heeft ingestemd met de spoedbehandeling van het voorliggend wetsontwerp. Hij wil echter niet dat deze constructieve opstelling van zijn fractie misbruikt wordt om fundamentele wijzigingen aan te brengen aan de wetgeving inzake douane. De ingediende amendementen voorzien in een specifieke behandeling van een bepaalde categorie ondernemingen die erkend zijn als AEO waarbij een ambtenaar met een voldoende hoge rang de bevoegdheid verkrijgt om de strafrechtelijke vervolging op te heffen ten gevolge een inbreuk begaan door deze ondernemingen. Bovendien zal er geen rapportering gebeuren ten aanzien van een superviserende instantie. Hij pleit dan ook voor de opmaak van een jaarlijks verslag in het kader van de uitvoering van deze maatregel.

De ingediende amendementen veroorzaken ingrijpende wijzigingen aan het wetboek betreffende het douanerecht. Hij kijkt dan ook uit naar het advies van de Raad van State en betreurt dat dit advies niet eerder werd verstrekt.

De heer Ahmed Laaouej (PS) citeert kort uit de verantwoording van de amendementen: “De algemene wet inzake douane en accijnzen laat echter niet toe een inbreuk op de douane- en accijnswetgeving onbestraft te laten. Elke inbreuk dient strafrechtelijk bestraft te worden, zelfs al is de overtreder te goeder trouw, ...”. (DOC 54 3554/002). De spreker merkt op dat het ingediende amendement wijzigingen aanbrengt ten opzichte van dit rechtsbeginsel onder het voorwendsel van de *brexit*.

De heer Eric Van Rompuy (CD&V) geeft aan dat hij de bespreking gedurende tien minuten zal opschorten teneinde aan de leden van de commissie de mogelijkheid te verschaffen om het advies van de Raad van State grondig door te nemen.

De heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) heeft het advies van de Raad van State zojuist kunnen doornemen. Zoals hij reeds vreesde heeft de Raad van State in haar advies opgemerkt dat de regering de uitzonderlijke omstandigheden ten gevolge van de *brexit* aanhaalt om structurele bepalingen te wijzigen en om strafrechtelijke uitzonderingen in te voeren voor welbepaalde economische actoren, de zogenaamd AEO, zonder dat daarvoor voldoende verantwoording wordt aangeleverd.

Hij herhaalt nogmaals de goede wil van zijn fractie om de nodige bepalingen aan te nemen met betrekking

été signés par les quatre partis qui composaient le gouvernement Michel I.

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) indique que son groupe a accepté que l’urgence soit accordée pour l’examen du projet de loi à l’examen. Toutefois, il ne souhaite pas qu’il soit fait usage de l’attitude constructive de son groupe pour modifier radicalement la législation en matière de douane. Les amendements présentés prévoient un traitement spécifique pour une certaine catégorie d’entreprises reconnues comme des OEA, dans le cadre duquel un fonctionnaire d’un rang suffisamment élevé sera habilité à mettre fin aux poursuites pénales résultant d’une infraction commise par ces entreprises. En outre, ce fonctionnaire ne devra pas faire rapport de ses décisions à une instance supérieure. Le membre plaide dès lors pour que soit prévue la rédaction d’un rapport annuel dans le cadre de la mise en œuvre de cette mesure.

Les amendements présentés tendent à modifier substantiellement la loi sur les douanes. Le membre consultera donc avec intérêt l’avis du Conseil d’État et regrette que cet avis n’ait pas été fourni plus tôt.

M. Ahmed Laaouej (PS) cite brièvement un passage de la justification des amendements: “La loi générale sur les douanes et accises n’autorise toutefois pas l’impunité lorsqu’une infraction à la législation en matière de douane et d’accises est commise. Toute infraction doit être sanctionnée au pénal, même si le contrevenant est de bonne foi, (...)”. (DOC 54 3554/002). L’intervenant souligne que l’amendement présenté tire prétexte du *Brexit* pour apporter des modifications à l’égard de ce principe de droit.

M. Eric Van Rompuy (CD&V) indique qu’il suspendra la discussion pendant dix minutes afin de permettre aux membres de la commission d’examiner en profondeur l’avis du Conseil d’État.

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) a pu consulter à l’instant l’avis du Conseil d’État. Comme il le craignait, le Conseil d’État y fait remarquer que le gouvernement utilise les circonstances exceptionnelles dans le cadre du *Brexit* pour modifier des dispositions structurelles et instaurer des exceptions pénales pour des acteurs économiques bien déterminés, les “OEA”, sans fournir de justification satisfaisante.

Il rappelle une fois encore la bonne volonté de son groupe pour ce qui est d’adopter les dispositions

tot de *brexit* maar hij kan echter niet toestaan dat er op onverhoedse wijze gebruik gemaakt wordt van de uitzonderlijke situatie van een nakende *brexit* om op een drafje fundamentele wijzigingen aan te brengen aan de wijze waarop onze buitengrenzen worden beschermd en goederen die België binnenkomen worden gecontroleerd. De ingediende amendementen zijn hoegenaamd niet in overeenstemming met de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de uitzonderlijke omstandigheden van lopende zaken die thans het parlementair werk kenmerken. Hij vraagt dan ook aan de indieners van de amendementen om deze opnieuw in te trekken.

De heer Ahmed Laaouej (PS) sluit zich aan bij de oproep van de heer Gilkinet en roept de leden van de meerderheidspartijen op om de ingediende amendementen in te trekken. De Raad van State verwijst in haar advies naar de artikelen 10 en 11 van de Grondwet omdat de bepalingen vervat in de amendementen duidelijk een afwijking ten aanzien van de rechtsprincipes inzake gelijkheid bevatten. Bovendien merkt de Raad van State op dat de ingediende amendementen niet louter betrekking hebben op de bedrijven die rechtstreeks getroffen worden door de *brexit* maar ook van toepassing zijn op andere economische actoren die niet betrokken zullen zijn bij een eventuele *brexit*. De Raad van State maakt voorbehoud bij het feit dat het ene bedrijf wel zal beschikken over een strafrechtelijke buitenvervolginstelling en een ander bedrijf niet.

De spreker herhaalt zijn oproep om de amendementen in te trekken. Het is onaanvaardbaar om het signaal te zenden dat onregelmatigheden met de mantel der liefde worden bedekt op basis van een bijzonder flou concept zoals goeder trouw. Dit concept kan gebruikt worden om de strafmaat te bepalen maar niet om een strafrechtelijke vervolging *as such* uit te sluiten.

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat de amendementen niet ondertekend zijn door zijn fractie maar louter door de huidige minderheidspartijen. Hij geeft wel toe dat hij daarnet zijn steun heeft uitgesproken ten aanzien van een aantal bepalingen vervat in de ingediende amendementen.

Daarnaast heeft de spreker een aantal bijkomende vragen na de aandachtige lectuur van het advies van de Raad van State. De spreker stelt vast dat de Raad van State in haar advies dezelfde opmerking heeft geformuleerd met betrekking tot een mogelijke discriminatie ten aanzien van kleine ondernemingen die geen gebruik kunnen maken van het concept te goeder trouw. Het advies stelt dus het onderscheid tussen geautoriseerde en niet-geautoriseerde marktdeelnemers in vraag. Dat verschil in behandeling moet volgens

nécessaires au sujet du *Brexit*, mais il ne peut toutefois pas accepter que la situation exceptionnelle d'un *Brexit* imminent soit utilisée de manière inopinée pour apporter au pas de charge des modifications fondamentales à la protection de nos frontières extérieures et au contrôle des biens importés en Belgique. Les amendements présentés ne sont absolument pas conformes aux accords conclus dans le cadre des circonstances exceptionnelles des affaires courantes qui caractérisent aujourd'hui le travail parlementaire. Il demande par conséquent aux auteurs des amendements de les retirer.

M. Ahmed Laaouej (PS) se rallie à l'appel de M. Gilkinet et invite les membres des partis de la majorité à retirer les amendements présentés. Le Conseil d'État renvoie, dans son avis, aux articles 10 et 11 de la Constitution, car les dispositions des amendements s'écartent clairement des principes de droit en matière d'égalité. Le Conseil d'État précise de surcroît que les amendements présentés ne concernent pas simplement les entreprises directement touchées par le *Brexit*, mais qu'elles sont également applicables à d'autres acteurs économiques qui ne seront pas concernés par un éventuel *Brexit*. Le Conseil d'État émet par conséquent des réserves quant au fait qu'une entreprise pourra disposer d'un non-lieu au pénal, et une autre entreprise non.

L'intervenant réitère son appel à retirer les amendements. Il est inadmissible d'envoyer comme signal que l'on ferme les yeux sur certaines irrégularités sur la base d'un concept aussi flou que la bonne foi. Ce concept peut être utilisé pour fixer le taux de la peine, mais pas pour exclure des poursuites pénales en tant que telles.

M. Peter Dedecker (N-VA) fait observer que les amendements n'ont pas été signés par son groupe mais bien par les partis de la minorité actuelle. Il admet toutefois avoir récemment exprimé son soutien à certaines des dispositions des amendements déposés.

L'intervenant se pose en outre plusieurs questions après avoir lu attentivement l'avis du Conseil d'État. L'intervenant constate que, dans son avis, le Conseil d'État a formulé une observation identique au sujet d'une éventuelle discrimination à l'encontre des petites entreprises ne pouvant pas invoquer le concept de bonne foi. Dans cet avis, le Conseil d'État met dès lors en question la distinction entre les opérateurs économiques agréés et les opérateurs économiques non agréés. Selon le Conseil d'État, cette différence

de Raad van State verantwoord worden. In hoeverre hebben de indieners van de amendementen een gevolg gegeven aan dit advies van de Raad van State?

Met betrekking tot de uitbreiding van de tolkring, heeft de spreker een specifieke vraag met betrekking tot de algemene bepalingen die inherent zijn aan een tolkring. Zullen deze bepalingen ook gelden bij de uitbreiding van de tolkring in het kader van de *Brexit*? Wat zullen de gevolgen zijn van de uitbreiding van de tolkring ten belope van 10 kilometer? Dat is een goede zaak indien men dit voorziet om het in- en uitklaren van goederen te faciliteren maar niet als deze uitbreiding beperkingen veroorzaakt inzake de opstart van bedrijven, productiehallen en magazijnen.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) verwijst naar twee cruciale bepalingen in het advies van de Raad van State. Vooreerst citeert hij uit de bepaling 5.2.1.: "Uit de ontworpen bepaling blijkt evenwel dat de immuniteit een ruimer toepassingsgebied heeft en niet enkel op *Brexit*-gerelateerde verrichtingen betrekking heeft, maar ook op verrichtingen met andere landen buiten de Europese Unie." (Advies RvS nr. 65.411/3, blz. 5). Zijn fractie is bereid om in het kader van de *Brexit* een aantal maatregelen goed te keuren teneinde de hinder zoveel mogelijk te beperken. In het kader van dit amendement wijst de Raad van State erop dat de regering hier buiten het kader van de *Brexit* treedt en handelsverrichtingen met landen buiten de Europese Unie viseert.

Daarnaast is er de bepaling 5.2.2. die stelt dat de verschillende behandeling tussen de geautoriseerde en de niet-geautoriseerde marktdeelnemers onvoldoende verantwoord is ten opzichte van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Hij raadt de huidige regeringspartijen aan om de ingediende amendementen in te trekken.

De minister erkent dat de uitbreiding van de tolkring erop gericht is om bij een eventuele *Brexit* een flessenhals te Zeebrugge te vermijden. De definitie van de tolkring is echter enkel en alleen van toepassing op bedrijven die gevraagd hebben om gebruik te kunnen maken van die tolkring. De modale schrijnwerkerij die zich nu plots in die tolkring zou bevinden maar die niets te maken heeft met allerhande douaneformaliteiten en de uitzondering van de tolkring niet heeft gevraagd is bijgevolg niet gebonden aan deze bepaling. Het heeft enkel impact op die bedrijven die expliciet hebben aangegeven om gebruik te maken van de tolkring. Kortom, de uitbreiding van de tolkring zal geen negatieve impact hebben op de bestaande bedrijvigheid binnen deze tolkring.

de traitement doit être justifiée. Dans quelle mesure les auteurs des amendements ont-ils donné suite à cet avis du Conseil d'État?

En ce qui concerne l'élargissement du rayon des douanes, l'intervenant pose une question spécifique à propos des dispositions générales inhérentes au rayon des douanes. Ces dispositions s'appliqueront-elles également à l'élargissement du rayon des douanes dans le cadre du *Brexit*? Quelles seront les conséquences de l'élargissement du rayon à 10 kilomètres? Cet élargissement sera une bonne chose s'il est prévu pour faciliter le dédouanement des marchandises mais pas s'il entrave le démarrage des entreprises, les halls de production et les entrepôts.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) renvoie à deux dispositions essentielles de l'avis du Conseil d'État. Tout d'abord, il cite l'observation 5.2.1: Il ressort toutefois de la disposition en projet que l'immunité aura une portée plus large et ne s'appliquera pas seulement aux opérations liées au *Brexit*, mais aussi aux transactions avec d'autres pays situés en dehors de l'Union européenne (avis du Conseil d'État n° 65.411/3, p. 5). Son groupe est disposé à approuver certaines mesures dans le cadre du *Brexit* afin de limiter les nuisances autant que possible. Concernant cet amendement, le Conseil d'État indique toutefois que le gouvernement sort ici du cadre du *Brexit* et vise des transactions commerciales avec des pays situés en dehors de l'Union européenne.

En outre, dans son observation 5.2.2., le Conseil d'État indique que la différence de traitement entre les opérateurs économiques agréés et les opérateurs économiques non agréés n'est pas suffisamment justifiée au regard des articles 10 et 11 de la Constitution. Il recommande dès lors aux partis du gouvernement de retirer ces amendements.

Le ministre reconnaît que l'élargissement du rayon des douanes vise à éviter la formation d'un goulet d'étranglement à Zeebrugge en cas d'un éventuel *Brexit*. Cependant, la définition du rayon des douanes s'applique uniquement aux entreprises qui ont demandé à pouvoir en bénéficier. La menuiserie moyenne subitement confrontée à l'élargissement du rayon des douanes, mais qui n'est aucunement concernée par les diverses formalités douanières et qui n'a pas demandé l'exception du rayon des douanes n'est pas visée par cette définition. Elle ne vise que les entreprises ayant explicitement indiqué vouloir en bénéficier. En d'autres termes, l'élargissement du rayon des douanes n'aura pas d'incidence négative sur les activités relevant actuellement de ce rayon des douanes.

Met betrekking tot het advies van de Raad van State, wijst de minister erop dat de Raad van State in haar advies aangeeft dat de verschillende behandeling tussen de geautoriseerde en de niet-geautoriseerde marktdeelnemers moet verantwoord worden. De Raad van State stipuleert niet dat deze verschillende behandeling niet kan maar dat deze verschillende behandeling moet verantwoord worden. In de verantwoording van de amendementen staat duidelijk dat het verlenen van een machtiging van AEO een belangrijk instrument is om de handel te faciliteren. Het concept van AEO is niet nieuw en maakt deel uit van een Europese verordening. Het verschil tussen de geautoriseerde en de niet-geautoriseerde marktdeelnemers is een bestaande realiteit.

Bovendien hebben de marktdeelnemers die een dergelijk statuut bezitten aangetoond dat zij voldoen aan de criteria bepaald in artikel 39 van het Uniedouanewetboek. Deze marktdeelnemers hebben bewezen dat zij geen ernstige of herhaalde inbreuken op de douane- en belastingwetten hebben begaan, de goederenstroom zodanig onder controle hebben dat passende douanecontroles mogelijk zijn, financieel solvabel zijn, voldoende vakbekwaamheid hebben en passende maatregelen handhaven om de veiligheid van de internationale toeleveringsketen te waarborgen. De Europese wetgever onderscheidt dus de geautoriseerde marktdeelnemers van de andere marktdeelnemers. Geen enkele marktdeelnemer wordt echter uitgesloten om het statuut AEO te verwerven. De minister meent dat het amendement voldoende gemotiveerd is.

De minister erkent dat de ingediende amendementen bepalingen omvatten die verdergaan dan het kader van een *Brexit* omdat er eenvoudigweg geen andere *modus operandi* mogelijk is. De impact van de *Brexit* op de douaneactiviteiten is enorm groot. De hoeveelheid documenten die zal moeten verwerkt worden stijgt met 44 % voor wat de export betreft. Het betreft hier het totale volume van de extracommunautaire handel dus niet enkel voor de handel met het Verenigd Koninkrijk. De toekomstige praktijk zal uitwijzen dat België een hub zal zijn voor het vervullen van douaneformaliteiten. De reden hiervoor ligt onder andere besloten in de relatieve nabijheid van België tot het Verenigd Koninkrijk. Het behoud van deze positie waarbij België als een hub fungeert is in het belang van alle betrokken partijen.

Indien deze bepalingen niet worden aangenomen zouden onze buurlanden, met name Nederland en Frankrijk, deze rol als hub kunnen overnemen van België. Op die manier kan er een competitief nadeel ontstaan voor de Belgische bedrijven inzake de in- en uitklaring van goederen ten opzichte van het Verenigd Koninkrijk. De regering wil alle nodige maatregelen

En ce qui concerne l'avis du Conseil d'État, le ministre souligne que dans son avis, le Conseil d'État indique que la différence de traitement entre les opérateurs économiques agréés et les opérateurs économiques non agréés doit être justifiée. Le Conseil d'État n'indique pas que cette différence de traitement ne peut être appliquée, mais bien qu'elle doit être justifiée. Dans la justification des amendements, il est clairement précisé que l'octroi d'une autorisation OEA constitue un instrument important de facilitation du commerce. Le concept d'OEA n'est pas nouveau et fait partie d'un règlement européen. La différence entre les opérateurs économiques agréés et les opérateurs économiques non agréés est une réalité.

En outre, les opérateurs qui possèdent un tel statut ont prouvé qu'ils satisfaisaient aux critères prévus à l'article 39 du Code des Douanes de l'Union. Ces opérateurs ont apporté la preuve qu'ils n'avaient pas commis d'infractions graves ou répétées aux lois douanières et fiscales, qu'ils avaient ainsi un contrôle sur le flux des marchandises permettant des contrôles douaniers adéquats, de leur solvabilité financière, de leurs compétences professionnelles suffisantes, et qu'ils maintenaient des mesures appropriées afin de garantir la sécurité de la chaîne d'approvisionnement internationale. Le législateur européen établit une distinction entre l'opérateur économique agréé et les autres opérateurs. Aucun opérateur n'est toutefois exclu de la possibilité d'obtenir le statut d'OEA. Le ministre estime que l'amendement est suffisamment motivé.

Le ministre reconnaît que les amendements présentés contiennent des dispositions qui dépassent le cadre d'un *Brexit* car il n'y a tout simplement pas moyen de faire autrement. L'impact du *Brexit* sur les activités douanières est considérable. La quantité de documents qui devra être traitée augmentera de 44 % en ce qui concerne l'exportation. Il s'agit en l'occurrence du volume total du commerce extracommunautaire, donc pas seulement du commerce avec le Royaume-Uni. Il ressortira de la pratique future que la Belgique sera une plaque tournante en termes de formalités douanières, ce qui est notamment lié à la relative proximité de notre pays avec le Royaume-Uni. Toutes les parties concernées ont intérêt à ce que la Belgique conserve cette position de plaque tournante.

Si ces dispositions ne sont pas adoptées, les pays voisins, à savoir les Pays-Bas et la France, pourraient reprendre ce rôle de plaque tournante à la Belgique. Cela pourrait constituer un handicap concurrentiel pour les entreprises belges en ce qui concerne le dédouanement de biens à l'importation et à l'exportation vis-à-vis du Royaume-Uni. Le gouvernement souhaite

treffen opdat de handel zo vlot mogelijk kan blijven verlopen. De *brexít* mag niet het einde inluiden van de handel met het Verenigd Koninkrijk.

De minister herhaalt dat de Raad van State in haar advies niet heeft aangegeven dat de bepaling juridisch niet mogelijk maar dat zij wel voldoende moet verantwoord worden. De regering licht in haar verantwoording toe dat het onderscheid tussen de geautoriseerde en de niet-geautoriseerde marktdeelnemers geen nieuw fenomeen is. Bovendien bestaat het concept van te goeder trouw in andere domeinen zoals binnen de btw-wetgeving. De regering wil aan de hand van de amendementen de bijzonder stugge manier van werken van de douane ombuigen teneinde voldoende flexibiliteit toe te laten om bedrijven die te goeder trouw handelen niet langer met boetes op te zadelen omwille van lichte administratieve overtredingen zoals de laattijdige indiening van bepaalde documenten. Een dergelijke onbuigzame werkwijze is niet langer houdbaar bij een *brexít* en de stijgende papierlast die een dergelijke gebeurtenis zal veroorzaken.

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) merkt op dat de minister een correcte interpretatie van de ingediende amendementen heeft gegeven. De spreker betreurt de agressieve reacties van de collega-commissieleden. Hij stipt aan dat het principe te goeder trouw ook bestaat in de btw en de personenbelasting. Om de toename van de papierlast ten gevolge van de *brexít* beter te verteren heeft de regering ervoor geopteerd om een vergelijkbaar concept in te voeren in de douanewetgeving. Op die manier verschaft de regering de mogelijkheid aan de betrokken expeditie-ondernemingen om fouten te maken zonder hiervoor direct bestraft te worden.

De heer Ahmed Laaouej (PS) stipt aan dat het concept te goeder trouw binnen de btw-wetgeving enkel geldt voor een eerste inbreuk. Daarnaast bestaat er dienaangaande een omzendbrief waarin een aantal louter administratieve inbreuken, die bijzonder nauw omschreven zijn, worden opgelijst waarbij er een eventuele herziening van de boete of strafmaat kan verleend worden.

De ingediende amendementen voorzien echter in de invoering van een algemene straffeloosheid ongeacht de aard van de inbreuk. Hij begrijpt het standpunt van de minister dat echter louter handelt over lichte onregelmatigheden, zoals het laattijdig indienen van een document. Maar er bestaan echter nog andere ernstigere inbreuken die ook onder het bereik van de algemene straffeloosheid vallen. Hij wijst erop dat de huidige douanewetgeving bij de minste onregelmatigheid sancties voorziet omwille van het

prendre toutes les mesures nécessaires pour que le commerce puisse continuer à se dérouler aussi aisément que possible. Le *Brexít* ne peut signifier la fin du commerce avec le Royaume-Uni.

Le ministre répète que le Conseil d'État n'a pas indiqué, dans son avis, que la disposition était juridiquement impossible, mais bien qu'il fallait qu'elle soit suffisamment justifiée. Le gouvernement explique dans sa justification que la distinction entre les opérateurs autorisés et non autorisés n'est pas un phénomène neuf. En outre, le concept de la bonne foi existe dans d'autres domaines, comme la législation en matière de TVA. Au moyen des amendements, le gouvernement souhaite infléchir la méthode de travail particulièrement rigide de la douane en vue de permettre suffisamment de flexibilité pour que les entreprises de bonne foi ne se voient plus infliger des amendes en raison d'infractions administratives mineures, comme le dépôt tardif de certains documents. Une méthode de travail aussi inflexible n'est plus tenable en cas de *Brexít*, vu la charge administrative croissante que provoquera un tel événement.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) indique que le ministre a proposé une interprétation correcte des amendements présentés. L'intervenant regrette les réactions agressives des collègues de la commission. Il précise que le principe de la bonne foi existe également dans le domaine de la TVA et de l'impôt des personnes physiques. Pour mieux digérer la charge administrative que va entraîner le *Brexít*, le gouvernement a opté pour l'instauration d'un concept comparable dans la législation douanière. Il permet ainsi aux entreprises d'expédition concernées de commettre des erreurs sans être directement sanctionnées.

M. Ahmed Laaouej (PS) indique que le concept de la bonne foi dans le cadre de la législation sur la TVA ne s'applique qu'à une première infraction. En outre, il existe à cet égard une circulaire énumérant une série d'infractions de nature purement administrative, définies de manière particulièrement restrictive, pour lesquelles une révision de l'amende ou du taux de la peine peut éventuellement être accordée.

Les amendements présentés prévoient toutefois l'instauration d'une impunité générale, quelle que soit la nature de l'infraction. Le membre comprend le point de vue du ministre, qui ne porte toutefois que sur les irrégularités légères, comme le dépôt tardif d'un document. Or, il existe d'autres infractions plus graves qui relèvent également de la portée de l'impunité générale. Il souligne que la législation douanière actuelle prévoit des sanctions dès la moindre irrégularité, étant donné que la pratique de la douane englobe de nombreux

feit dat de praktijk van de douane heel wat belangrijke domeinen omhelst zoals de volksgezondheid, de fiscale fraude, mensenhandel, etc.

Met betrekking tot het opportuiniteitsargument dat de minister aanreikt waarbij hij oprecht waarschuwt voor een eventuele verschuiving van de handelsstromen ten nadele van België, merkt de spreker op dat dit argument uiterst discutabel is. Een ander aandachtspunt betreft het functioneren van de instellingen en het respect voor en de toepassing van de grondwet meer bepaald de gelijkheid van elke rechtsonderhorige tegenover de wet. Deze fundamentele elementen staan hier ook op het spel.

De spreker roept de regering dan ook op om de ingediende amendementen in te trekken en haar huiswerk opnieuw te maken en zodoende een meer genuanceerde en gestoffeerde (*cf.* omzendbrief inzake de regeling te goeder trouw in de btw-wetgeving) aanpassing van de huidige douanewetgeving door te voeren. De voorgestelde invoering van de algemene straffeloosheid is onaanvaardbaar en zet de deur open naar fraude.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) sluit zich aan bij het betoeg van de heer Laaouej.

Hij heeft echter nog een opmerking ten aanzien van een opmerking van de Raad van State ten aanzien van amendement nr. 6 waarin zij bijkomende verduidelijking vraagt ten aanzien van de verantwoording om het ingevoegde artikel 261/3 pas na twee jaar buiten werking te laten treden. In de verantwoording van de amendementen wordt gestipuleerd dat de deugdelijkheid en de wenselijkheid van deze nieuwe mogelijkheid op het einde van die termijn van twee jaar zal geëvalueerd worden. Dit is echter geen verantwoording. De spreker wil dan ook weten op welke manier de regering rekening heeft gehouden met de opmerking van de Raad van State en welke verantwoording zij naar voren schuift.

Daarnaast wil de spreker meer uitleg over de interferentie van de bepaling vervat in amendement nr. 6 en de richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijk bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt. Deze richtlijn vereist een herziening van de strafrechtelijke beteugeling van de fiscale misdrijven tegen 6 juli 2019. Betekent dit dan dat de wetgeving in België opnieuw zal moeten worden aangepast in lijn met deze richtlijn?

domaines importants comme la santé publique, la fraude fiscale, le trafic d'êtres humains, etc.

En ce qui concerne l'argument d'opportunité invoqué par le ministre, qui met sincèrement en garde contre un glissement éventuel des flux commerciaux au détriment de la Belgique, l'intervenant fait observer que cet argument est extrêmement discutable. Un autre point d'attention concerne le fonctionnement des institutions et le respect et l'application de la Constitution, et notamment de l'égalité de tous les justiciables devant la loi. Ces éléments fondamentaux sont également en jeu en l'espèce.

L'intervenant demande dès lors au gouvernement de retirer les amendements qu'il a présentés et de revoir sa copie en prévoyant une adaptation plus nuancée et plus étoffée (voir la circulaire relative au critère de la bonne foi dans la législation sur la TVA) de la législation douanière actuelle. L'impunité générale proposée est inadmissible. Cette mesure ouvre la porte à la fraude.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) est d'accord avec M. Laaouej.

Il ajoute toutefois une observation qui se situe dans le prolongement de l'observation du Conseil d'État sur l'amendement n° 6 demandant des éclaircissements supplémentaires au sujet des raisons pour lesquelles l'article 261/3 inséré ne devrait cesser de s'appliquer qu'après deux ans. La justification des amendements indique que la validité et l'opportunité de cette nouvelle possibilité seront évaluées à la fin de cette période de deux ans. Cependant, ce n'est pas une justification valable. L'intervenant souhaite dès lors savoir dans quelle mesure le gouvernement a tenu compte de l'observation du Conseil d'État et quelle justification il avance.

En outre, l'intervenant souhaiterait obtenir davantage d'informations sur le risque d'interférence entre l'amendement n° 6 et la directive (UE) 2017/1371 du Parlement européen et du Conseil du 5 juillet 2017 relative à la lutte contre la fraude portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union au moyen du droit pénal. Cette directive requiert en effet une révision de la répression pénale des infractions fiscales pour le 6 juillet 2019. Cela signifie-t-il que la législation belge devra à nouveau être modifiée pour être adaptée à cette directive?

De heer Dirk Van Mechelen (Open Vld) merkt op dat iedereen ervan overtuigd is dat alle mogelijke maatregelen moeten genomen worden om een harde *Brexit* te voorkomen. Dat is het uitgangspunt.

Daarnaast stipt de spreker aan dat de Belgische overheid zich maximaal moet wapenen om uiteindelijk de gevolgen van een eventuele harde *Brexit* op een dergelijke manier op te vangen dat de Belgische havens en de ondernemingen die er actief zijn op een fatsoenlijke wijze kunnen blijven functioneren zonder dat zij door boetes en nakende faillissementen dreigen ten onder te gaan.

Tot slot wijst de spreker erop dat er in de verantwoording van de tijdelijke invoering van de notie te goeder trouw gehamerd wordt op de snelheid en de complexiteit van de huidige internationale goederenhandel in samenloop met de verwachte stijging van het aantal douaneformaliteiten als gevolg van de *Brexit*, die ervoor zorgen dat de betrokken operatoren bijna onmogelijk, zeker in de komende periode, foutloos de douane- of accijnsformaliteiten kunnen vervullen. Indien er aan de verzuchtingen van een aantal collega's tegemoet kan gekomen worden door de termijn van 2 jaar terug te schroeven naar 1 jaar alvorens er een evaluatie van de maatregel plaatsvindt, dan kan de spreker deze optie mee ondersteunen en is hij bereid om een subamendement hierover in te dienen.

De heer Ahmed Laaouej (PS) geeft aan dat hij niet wenst af te dingen ten aanzien van een aantal grondwettelijke beginselen. Hij blijft erbij dat een intrekking van de voorliggende amendementen de enige correcte handelswijze is.

De minister komt kort even terug op de opmerking van de heer Van der Maelen in verband met voetnoot 5 in het advies van de Raad van State. In deze voetnoot is er een verwijzing naar de richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijk bestrijding van fraude. Hij wijst erop dat deze richtlijn handelt over de inwerkingtreding van de Europese procureur en enkel van toepassing is op ernstige fiscale fraude. Deze richtlijn is *stricto sensu* niet van toepassing op de bepalingen die in de amendementen zijn opgenomen en zal geen wijzigingen aanbrengen ten aanzien van deze bepalingen.

De minister erkent dat er binnen de btw-wetgeving een welomlijnde omschrijving bestaat van de inbreuken die vallen onder de notie te goeder trouw. Bovendien wijst hij erop dat er binnen het wetgevend kader inzake accijnzen en douane thans geen administratieve boetes bestaan zoals in het kader van de btw-wetgeving. Hij

M. Dirk Van Mechelen (Open Vld) fait observer que tout le monde est convaincu que toutes les mesures possibles doivent être prises pour éviter un *Brexit* dur. C'est le point de départ.

L'intervenant souligne en outre que les autorités publiques belges doivent s'armer dans toute la mesure du possible pour pouvoir gérer les conséquences d'un éventuel *Brexit* dur afin que les ports belges et les entreprises qui y opèrent puissent continuer à fonctionner correctement sans être menacés par des amendes et des risques de faillites.

Enfin, l'intervenant souligne que la justification de l'introduction temporaire de la notion de bonne foi insiste sur la rapidité et la complexité du commerce international actuel des marchandises, parallèlement à l'augmentation attendue du nombre de formalités douanières en raison du *Brexit*, qui empêcheront pratiquement les opérateurs concernés, surtout dans la période à venir, d'accomplir leurs formalités douanières sans erreur. Si les aspirations d'un certain nombre de collègues peuvent être rencontrées en ramenant à un an la période de deux ans prévue, et si l'évaluation de cette mesure est prévue, l'intervenant se dit prêt à soutenir cette option et à déposer un sous-amendement en ce sens.

M. Ahmed Laaouej (PS) indique qu'il ne souhaite pas marchander à propos du respect de certains principes constitutionnels. Il maintient que la seule chose à faire est de retirer les amendements à l'examen.

Le ministre revient brièvement sur l'observation de M. Van der Maelen à propos de la note de bas de page n° 5 de l'avis du Conseil d'État, qui contient une référence à la Directive (UE) 2017/1371 du Parlement européen et du Conseil du 5 juillet 2017 relative à la lutte contre la fraude portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union au moyen du droit pénal. Il indique que cette directive porte sur l'entrée en fonction du procureur européen et ne s'applique qu'à la fraude fiscale grave. Cette directive ne s'applique pas *stricto sensu* aux dispositions figurant dans les amendements et ne modifiera nullement celles-ci.

Le ministre reconnaît que la législation sur la TVA définit clairement les infractions qui relèvent de la notion de bonne foi. Il souligne par ailleurs que la législation sur les douanes et les accises ne prévoit actuellement aucune amende administrative telle que celles prévues dans la législation sur la TVA. Il espère qu'au cours de

hoopt dat er in de volgende legislatuur wetgevende initiatieven zullen genomen worden om deze situatie aan te passen zodat er ook in het kader van de douane en accijnzen op een meer flexibele manier kan opgetreden worden ten aanzien van eventuele overtredingen.

Tot slot verwijst de minister naar de *Brexit* die een zekere urgentie met zich meebrengt en de regering ertoe noopt om alle nodige maatregelen te nemen teneinde de schade voor de Belgische bedrijven tot een minimum te beperken. Hij heeft begrip voor de bezorgdheden die door de heer Laaouej naar voren worden geschoven maar hij stipt aan dat de regering in dit dossier te goeder trouw handelt en niet op een slinkse wijze wijzigingen ten gronde wil aanbrengen ten aanzien van de huidige wettelijke bepalingen inzake douane en accijnzen. Het gaat echter om een pragmatische keuze van deze regering in een poging om de negatieve gevolgen van een harde *Brexit* voor de Belgische ondernemingen en hun handelsbetrekkingen met het Verenigd Koninkrijk tot een minimum te herleiden.

De heer Dirk Van Mechelen (Open Vld) bevestigt dat er een subamendement zal worden ingediend op amendement nr. 6 teneinde de termijn van 2 jaar terug te schroeven tot één jaar.

De heer Peter Dedecker (N-VA) ondersteunt de intentie van de minister in het kader van de uitbreiding van de tolkring. Hij stelt zich echter wel vragen bij de praktische toepasbaarheid aangezien de reglementering enkel en alleen van toepassing is op die ondernemingen die er uitdrukkelijk voor kiezen om deel uit te maken van het regime inzake de tolkring. De spreker wijst er echter op dat de huidige wetgeving inzake douane en accijnzen geen onderscheid maakt tussen bedrijven die bewust kiezen voor het regime van de tolkring en die bedrijven die er niet voor kiezen maar zich wel binnen deze tolkring bevinden. Hij stelt voor dat de regering bijkomende wijzigingen aanbrengt aan de bestaande wetgeving teneinde dit euvel te verhelpen.

De minister stipt aan dat de regering aan de hand van de amendementen een soort tolkring *bis* creëert waarbij de huidige bepalingen van toepassing blijven op een standaardtolkring ten belope van 250 meter maar niet op de uitgebreide tolkring ten belope van 10 kilometer.

la prochaine législature, des initiatives législatives seront prises pour remédier à cette situation, afin de pouvoir également agir avec davantage de souplesse contre les infractions éventuellement commises en matière de douanes et d'accise.

Enfin, le ministre renvoie au *Brexit*, qui présente un certain degré d'urgence et oblige le gouvernement à prendre toutes les mesures nécessaires pour minimiser les dommages que subiront les entreprises belges. Il comprend les préoccupations exprimées par M. Laaouej, mais souligne que le gouvernement agit de bonne foi dans ce dossier et ne souhaite pas apporter en tapinois des modifications substantielles à la législation actuelle sur les douanes et les accises. Le gouvernement a plutôt opéré un choix pragmatique pour tenter de minimiser les répercussions négatives d'un *Brexit* dur pour les entreprises belges et pour leurs relations commerciales avec le Royaume-Uni.

M. Dirk Van Mechelen (Open Vld) confirme qu'un sous-amendement à l'amendement 6 sera présenté en vue de ramener de deux à un an la durée du délai.

M. Peter Dedecker (N-VA) se rallie à l'intention du ministre en ce qui concerne l'extension du rayon des douanes. Il s'interroge toutefois sur la mise en œuvre pratique de cette mesure, puisque la réglementation s'appliquera uniquement aux entreprises qui choisiront expressément de faire partie du régime relatif au rayon de douanes. L'intervenant souligne cependant que la législation actuelle en matière de douanes et d'accises n'opère aucune distinction entre les entreprises qui choisissent sciemment le régime relatif au rayon de douanes et celles qui ne choisissent pas ce rayon de douanes mais qui se situent en son sein. Il propose que le gouvernement apporte des modifications supplémentaires à la législation existante afin de corriger cette lacune.

Le ministre indique qu'en présentant ces amendements, le gouvernement crée une sorte de rayon de douanes *bis*, avec pour conséquence que les dispositions actuelles continueront de s'appliquer à un rayon de douanes standard de 250 mètres, mais ne s'appliqueront pas au rayon de douanes élargi de 10 kilomètres.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

TITEL 6

Financiën

ENIG HOOFDSTUK

**Wijziging van de wet van 25 oktober 2016
betreffende de toegang tot
het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende
het statuut van en het toezicht op de
vennootschappen voor vermogensbeheer en
beleggingsadvies, en terugtrekking van het
Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie**

Art. 15 tot 17

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

De artikelen 15 tot 17 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Art. 18

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

TITEL 9 (NIEUW)

Fiscaliteit

Er wordt een amendement nr. 1 (DOC 54 3554/002) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt een nieuwe titel 9 – Fiscaliteit en de artikelen 26 tot en met 30 (*nieuw*) toe te voegen.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 26 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 2 (DOC 54 3554/002) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt een nieuw artikel 26 in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), hoofddiener, legt uit dat dit

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

TITRE 6

Finances

CHAPITRE UNIQUE

**Modification de la loi du 25 octobre 2016
relative à l'accès à l'activité
de prestation de services d'investissement
et au statut et au contrôle des sociétés
de gestion de portefeuille et de conseil
en investissement, et retrait du Royaume-Uni
de l'Union européenne**

Art. 15 à 17

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 15 à 17 sont successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 18

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

TITRE 9 (NOUVEAU)

Fiscalité

L'amendement n° 1 (DOC 54 3554/002) est présenté par M. Luk Van Biesen et consorts et tend à ajouter un titre 9 – Fiscalité ainsi que les articles 26 à 30 (*nouveaux*).

L'amendement n° 1 est adopté à l'unanimité.

Art. 26 (*nouveau*)

L'amendement n° 2 (DOC 54 3554/002) est présenté par M. Luk Van Biesen et consorts en vue d'insérer un article 26 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*Open Vld*), auteur principal, explique que cet amendement

amendement ertoe strekt om een bepaling 13° toe te voegen aan artikel 1 van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen.

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen.

Art. 27 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 3 (DOC 54 3554/002) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt een nieuw artikel 27 in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindien*er, legt uit dat dit amendement ertoe strekt om een bepaling 3° toe te voegen aan artikel 167 van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen.

Amendement nr. 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 28 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 4 (DOC 54 3554/002) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt een nieuw artikel 28 in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindien*er, legt uit dat dit amendement ertoe strekt om artikel 180 van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen aan te vullen met twee nieuwe leden.

Amendement nr. 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 29 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 5 (DOC 54 3554/002) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt een nieuw artikel 29 in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindien*er, legt uit dat dit amendement ertoe strekt om een artikel 261/3 in te voegen aan de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen.

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 7 tegen 3 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 30 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 6 (DOC 54 3554/002) ingediend door de heer Luk Van Biesen c.s. dat ertoe strekt een nieuw artikel 30 in te voegen. De heer Luk Van Biesen (*Open Vld*), *hoofdindien*er, legt uit dat dit amendement ertoe strekt om artikel 261/3 van

tend à ajouter un 13° à l'article 1er de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises.

L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité.

Art. 27 (*nouveau*)

L'amendement n° 3 (DOC 54 3554/002) est présenté par M. Luk Van Biesen et consorts en vue d'insérer un article 27 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*Open Vld*), *auteur principal*, explique que cet amendement tend à ajouter un 3° à l'article 167 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises.

L'amendement n° 3 est adopté à l'unanimité.

Art. 28 (*nouveau*)

L'amendement n° 4 (DOC 54 3554/002) est présenté par M. Luk Van Biesen et consorts en vue d'insérer un article 28 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*Open Vld*), *auteur principal*, explique que cet amendement tend à compléter l'article 180 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises par deux nouveaux alinéas.

L'amendement n° 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 29 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 5 (DOC 54 3554/002) tendant à insérer un article 29 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*Open Vld*), *auteur principal*, explique que cet amendement tend à insérer un article 261/3 dans la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises.

L'amendement n° 5 est adopté par 7 voix contre 3 et 3 abstentions.

Art. 30 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen et consorts présentent l'amendement n° 6 (DOC 54 3554/004) tendant à insérer un article 30 (*nouveau*). M. Luk Van Biesen (*Open Vld*), *auteur principal*, explique que cet amendement tend à faire en sorte que l'article 261/3 de la loi générale du

de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen 2 jaar na de inwerkingtreding ervan buiten werking te laten treden.

Vervolgens dient *de heer Dirk Van Mechelen c.s.* op amendement nr. 6 een *subamendement nr. 7* (DOC 54 3554/002) in dat ertoe strekt om de termijn van twee jaar terug te brengen tot een jaar.

Amendement nr. 7, subamendement op amendement nr. 6, wordt aangenomen met 12 stemmen en een onthouding.

Amendement nr. 6, zoals gesubamendeerd, wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

*
* *

Op verzoek van *de heer Ahmed Laaouej (PS)* beslist de commissie, met toepassing van artikel 83.1 van het Reglement, tot een tweede lezing van de aangenomen artikelen van het wetsontwerp over te gaan met een legistische nota van de diensten.

De rapporteur,

Dirk VAN MECHELEN

De voorzitter,

Eric VAN ROMPUY

18 juillet 1977 sur les douanes et accises cesse d'être en vigueur deux ans après son entrée en vigueur.

M. Luk Van Biesen et consorts présentent ensuite le *sous-amendement n° 7* (DOC 54 3554/002) à l'amendement n° 6 tendant à ramener le délai de deux ans à un an.

Le sous-amendement n° 7, présenté à l'amendement n° 6, est adopté par 12 voix et une abstention.

L'amendement n° 6, ainsi modifié, est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

*
* *

À la demande de *M. Ahmed Laaouej (PS)*, la commission décide, en application de l'article 83.1 du Règlement, de procéder à une deuxième lecture des articles adoptés du projet de loi avec une note de légistique des services.

Le rapporteur,

Dirk VAN MECHELEN

Le président,

Eric VAN ROMPUY

BIJLAGE

ANNEXE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 65.411/3
van 18 februari 2019

avis 65.411/3
du 18 février 2019

over

sur

amendementen bij het
voorontwerp van wet
'betreffende de terugtrekking
van het Verenigd Koninkrijk
uit de Europese Unie'

des amendements a
l'avant-projet de loi 'relatif au
retrait du Royaume Uni de
l'Union européenne'

‡LW-CGCTQAAFD-GFEBBUQ‡

Op 11 februari 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over amendementen bij het voorontwerp van wet 'betreffende de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie'.

De amendementen zijn door de derde kamer onderzocht op 15 februari 2019. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo BAERT, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 februari 2019.

*

Le 11 février 2019, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur des amendements à l'avant-projet de loi 'relatif au retrait du Royaume Uni de l'Union européenne'.

Les amendements ont été examinés par la troisième chambre le 15 février 2019. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Dries VAN EECKHOUTTE, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo BAERT, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 18 février 2019.

*

†LW-CGCTQAAPD-GFEBBUQ†

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

“Deze hoogdringendheid wordt verantwoord door het feit dat de Brexit belangrijke implicaties zal hebben voor de douane en accijns controles, die tijdig moeten afgestemd worden op de gevolgen van de steeds dichterbij naderende uitstap van het VK uit de Europese Unie. Deze afstemming dient er bijgevolg toe rechtszekerheid te geven aan de bedrijven die binnenkort met een nieuw afgelijnde douane-unie zullen geconfronteerd worden, waarbij ook door de douane nieuwe tolkringen zullen afgelijnd worden opdat ook de operationele kant tijdig klaar zal zijn voor de Brexit op 29 maart 2019.”

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VORMVEREISTEN

3. Overeenkomstig artikel 42, lid 3, van verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 ‘tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie’ dient de Commissie, eenmaal de wetsbepalingen zijn aangenomen, onverwijld ervan in kennis gesteld te worden.

ONDERZOEK VAN DE AMENDEMENTEN

Eerste vier amendementen

4. Bij de eerste (“Titel 9 nieuw”), tweede (“Art. 27 nieuw”), derde (“Art. 28 nieuw”) en vierde (“Art. 29 nieuw”) amendementen zijn, binnen het beperkte onderzoek waartoe de Raad van State gehouden is, geen opmerkingen te maken.

¹ Aangezien het om amendementen bij een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Vijfde amendement (“Art. 30 nieuw”)

5. Het amendement strekt ertoe om in de algemene wet inzake douane en accijnzen, gecoördineerd op 18 juli 1977 (hierna: Algemene Wet), een artikel 261/3 in te voegen waarin wordt bepaald dat vrijstelling van bestraffing wordt verleend aan een geautoriseerde marktdeelnemer als aan enkele voorwaarden is voldaan. Die voorwaarden zijn:

- de geautoriseerde marktdeelnemer dient aan te tonen dat de onregelmatigheid werd begaan te goeder trouw, dat wil zeggen zonder het oogmerk de belasting te ontduiken of verbods-, controle- of beperkingsmaatregelen te omzeilen of dit mogelijk te maken;
- de geautoriseerde marktdeelnemer dient alsnog te voldoen aan zijn verplichtingen.²

5.1. In de ontworpen bepaling wordt gesteld dat indien die voorwaarden zijn vervuld, “de Adviseur-generaal aangeduid door de Administrateur-generaal” vrijstelling van bestraffing zal verlenen.

Wie binnen de belastingadministratie bevoegd is om die vrijstelling te verlenen, is een zaak van de uitvoerende macht.³ Een rechtstreekse toewijzing van deze bevoegdheid aan een bepaalde ambtenaar komt immers neer op een ingrijpen van de wetgever in een prerogatief dat aan de Koning als hoofd van de federale uitvoerende macht (artikel 37 van de Grondwet) toebehoort.

Deze delegatie dient daarom te worden vervangen door een delegatie aan de Koning. Het komt de Koning toe om desgevallend in een verdere delegatie van beslissingsbevoegdheid te voorzien.

5.2. Inzake douanemisdrijven ligt de drempel om bestraft te worden in de meeste gevallen lager dan voor gewone misdrijven. Er geldt immers een principieel vermoeden van schuld: door het feit zelf van de overtreding wordt de dader geacht ze wetens en willens te hebben gepleegd. Voor dergelijke “misdrijven door wetsinbreuk” maakt het voor de douanestrafwetgever geen verschil uit of ze opzettelijk dan wel uit onachtzaamheid werden begaan. Het louter plegen van het feit maakt de schuld van de dader immers aannemelijk. De dader gaat evenwel vrijuit wanneer overmacht, onoverwinnelijke dwaling of een andere schulditsluitingsgrond wordt aangetoond, minstens niet ongelooftwaardig is.⁴

Het gedurende twee jaar vrijstellen van bestraffing indien de onregelmatigheid werd begaan zonder het oogmerk de belasting te ontduiken of verbods-, controle- of beperkingsmaatregelen te omzeilen of dit mogelijk te maken, betekent dat in afwijking van het geldende materiële douanestrafrecht tijdelijk een soepeler regime wordt ingesteld ten gunste van

² Beide tekstversies sporen overigens niet helemaal (Nederlandse tekst: “hij alsnog voldoet aan zijn verplichtingen naar aanleiding van de vaststelling van deze inbreuk”; Franse tekst: “il remplit les obligations liées à cette irrégularité”).

³ De wetgever zou echter wel kunnen bepalen dat het om een ambtenaar van een bepaald niveau dient te gaan (zie bijvoorbeeld artikel 322, § 1, derde lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992).

⁴ Cass. 27 september 2005, AR P.05.0371.N, *Arr.Cass.* 2005, nr. 461; E. VAN DOOREN, “Douane & accijnzen: moreel element van het misdrijf” in *Strafrecht en strafvordering. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Kluwer, losbl.

bepaalde actoren. Het van toepassing zijn van deze wettelijke immuniteit wordt overigens niet door de strafrechter vastgesteld, maar door een douanebeambte.

5.2.1. Die tijdelijke immunisering wordt in de memorie van toelichting gemotiveerd op grond van de “verwachte stijging van het aantal douaneformaliteiten als gevolg van Brexit”. Uit de ontworpen bepaling blijkt evenwel dat de immuniteit een ruimer toepassingsgebied heeft en niet enkel op Brexit-gerelateerde verrichtingen betrekking heeft, maar ook op verrichtingen met andere landen buiten de Europese Unie. Het is dan ook de vraag of de vrijstelling van bestraffing voldoende toegesneden is op de feitelijke problemen die zullen rijzen ingeval van een terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie zonder terugtrekkingsakkoord.

5.2.2. Het is daarenboven niet duidelijk wat in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet de verantwoording is voor het beperken van dit soepelere regime tot de geautoriseerde marktdeelnemers. Andere actoren die eveneens geconfronteerd worden met Brexit-gerelateerde verrichtingen en die eveneens te goeder trouw zijn, zullen immers niet kunnen genieten van deze immuniteit.

Deze verschillende behandeling moet verantwoord kunnen worden. Het verdient aanbeveling om die verantwoording op te nemen in de bij het amendement gevoegde verantwoording.

Zesde amendement (“Art. 31 nieuw”)

6. Het zesde amendement strekt ertoe om artikel 261/3 van de Algemene Wet buiten werking te stellen “2 jaar na de inwerkingtreding ervan”.

Ook de keuze voor een termijn van twee jaar zal verantwoord moeten kunnen worden.⁵ De Brexit zal ongetwijfeld een periode van onzekerheid inluiden, maar het valt nog te bezien of die zo lang zal aanhouden.

De verantwoording voor de gekozen duurtijd wordt het best eveneens verduidelijkt in de bij het amendement gevoegde verantwoording.

*

⁵ Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 ‘betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt’ vereist een herziening van de strafrechtelijke beteugeling van de fiscale misdrijven tegen 6 juli 2019. Tegen die datum zullen de ontworpen bepalingen dus opnieuw bekeken moeten worden.

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

« Deze hoogdringendheid wordt verantwoord door het feit dat de Brexit belangrijke implicaties zal hebben voor de douane en accijns controles, die tijdig moeten afgestemd worden op de gevolgen van de steeds dichterbij komende uitstap van het VK uit de Europese Unie. Deze afstemming dient er bijgevolg toe rechtszekerheid te geven aan de bedrijven die binnenkort met een nieuw afgelijnde douane-unie zullen geconfronteerd worden, waarbij ook door de douane nieuwe tolkringen zullen afgelijnd worden opdat ook de operationele kant tijdig klaar zal zijn voor de Brexit op 29 maart 2019. »

*

2. Conformément à l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique¹ ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

FORMALITÉS

3. Conformément à l'article 42, paragraphe 3, du règlement (UE) n° 952/2013 du Parlement européen et du Conseil du 9 octobre 2013 'établissant le code des douanes de l'Union', la Commission doit, dès que les dispositions de loi ont été adoptées, en être informée sans délai.

EXAMEN DES AMENDEMENTS

Quatre premiers amendements

4. Dans le cadre de l'examen limité auquel le Conseil d'État est tenu, les premier (« Titre 9 nouveau »), deuxième (« Art. 27 nouveau »), troisième (« Art. 28 nouveau ») et quatrième (« Art. 29 nouveau ») amendements n'appellent aucune observation.

¹ S'agissant d'amendements à un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

Cinquième amendement (« Art. 30 nouveau »)

5. L'amendement vise à insérer dans la loi générale sur les douanes et accises, coordonnée le 18 juillet 1977 (ci-après : la loi générale), un article 261/3 disposant qu'une dispense de sanction sera accordée à un opérateur économique agréé si quelques conditions sont remplies. Ces conditions sont les suivantes :

- l'opérateur économique agréé doit démontrer que l'irrégularité a été commise de bonne foi, c'est-à-dire sans l'intention d'éluder la taxe ou d'éviter les mesures de prohibition, de contrôle ou de restriction ou de permettre de l'éluder ;
- l'opérateur économique agréé doit remplir les obligations liées à cette irrégularité ².

5.1. La disposition en projet précise que si ces conditions sont remplies, « le conseiller général désigné par l'Administrateur général » accordera une dispense de la sanction.

Il appartient au pouvoir exécutif de déterminer qui est compétent au sein de l'administration fiscale pour accorder cette dispense ³. En effet, l'attribution immédiate de cette compétence à un fonctionnaire déterminé signifierait que le législateur empiéterait sur une prérogative qui revient au Roi en tant que chef du pouvoir exécutif fédéral (article 37 de la Constitution).

Cette délégation doit par conséquent être remplacée par une délégation au Roi. Il revient au Roi de prévoir, le cas échéant, une autre délégation de compétences de décision.

5.2. Pour les infractions douanières, le seuil de sanction est généralement inférieur à celui des infractions ordinaires. En effet, il existe une présomption de culpabilité de principe : par le seul fait de l'infraction l'auteur est réputé l'avoir commise sciemment et volontairement. Pour de telles « infractions par violation de la loi », le législateur pénal douanier ne fait pas de distinction entre les infractions commises intentionnellement et celles commises par négligence. C'est en effet le simple fait de commettre une infraction qui permet de conclure à la culpabilité de l'auteur. Celui-ci n'est toutefois pas sanctionné lorsque la force majeure, l'erreur invincible ou une autre cause exclusive de peine est établie ou à tout le moins n'est pas dépourvue de crédibilité ⁴.

L'exonération de sanction pendant deux ans si l'irrégularité a été commise sans intention d'éluder la taxe ou d'éviter les mesures de prohibition, de contrôle ou de restriction ou de permettre de l'éluder signifie que, par dérogation au droit pénal douanier matériel en vigueur, un régime plus souple est instauré provisoirement en faveur de certains acteurs. L'application de

² Les deux versions ne concordent d'ailleurs pas tout à fait (texte français : « il remplit les obligations *liées à cette irrégularité* » ; texte néerlandais : « hij alsnog voldoet aan zijn verplichtingen *naar aanleiding van de vaststelling van deze inbreuk* »).

³ Le législateur pourrait cependant préciser qu'il doit s'agir d'un agent d'un certain niveau (voir par exemple l'article 322, § 1er, alinéa 3, du Code des impôts sur les revenus 1992).

⁴ Cass. 27 septembre 2005, RG P.05.0371.N, *Arr.Cass.* 2005, n° 461 ; E. VAN DOOREN, « Douane & accijnzen: moreel element van het misdrijf » in *Strafrecht en strafvordering. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Kluwer, feuillets mobiles.

cette immunité légale n'est d'ailleurs pas constatée par le juge pénal, mais par un agent des douanes.

5.2.1. Cette immunisation temporaire est motivée dans l'exposé des motifs par « l'augmentation des formalités douanières prévue à cause du Brexit ». Il ressort toutefois de la disposition en projet que l'immunité a un champ d'application plus étendu et ne porte pas uniquement sur des opérations liées au Brexit, mais aussi sur des opérations avec d'autres pays hors de l'Union européenne. La question se pose dès lors de savoir si la dispense de sanction est suffisamment corrélée aux problèmes concrets qui se poseront dans le cas d'un retrait sans accord du Royaume-Uni hors de l'Union européenne.

5.2.2. En outre, il n'apparaît pas clairement comment on peut justifier au regard des articles 10 et 11 de la Constitution la limitation de ce régime plus souple aux opérateurs économiques agréés. En effet, d'autres acteurs qui sont également confrontés à des opérations liées au Brexit et qui sont également de bonne foi, ne pourront pas bénéficier de cette immunité.

Cette différence de traitement doit pouvoir être justifiée. Il est recommandé d'insérer une mention en ce sens dans la justification jointe à l'amendement.

Sixième amendement (« Art. 31 nouveau »)

6. Le sixième amendement a pour objet de rendre inopérant l'article 261/3 de la loi générale « 2 ans après l'entrée en vigueur » de celle-ci.

De même, le choix d'un délai de deux ans devra pouvoir être justifié⁵. Le Brexit inaugurera sans aucun doute une période d'incertitude, mais il reste à voir si celle-ci durera aussi longtemps.

Il serait préférable de préciser également pourquoi cette durée a été choisie dans la justification jointe à l'amendement.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT

⁵ La directive (UE) 2017/1371 du Parlement européen et du Conseil du 5 juillet 2017 'relative à la lutte contre la fraude portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union au moyen du droit pénal' requiert une révision de la répression pénale des infractions fiscales pour le 6 juillet 2019. Les dispositions en projet devront donc avoir été revues pour cette date.